

ΤΟ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΝ

ΤΟΥ ΡΑΜΨΙΝΗΤΟΥ (1).

Η ΚΥΡΙΩΣ πηγή, ἐξ ἧς ἀρῶμεθα τὰς περὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἱστορίας ἡμετέρας γνώσεις καὶ ἰδίως τὰς περὶ τῆς χρονολογίας καὶ τῶν πράξεων τῶν βασιλέων αὐτῆς, εἶνε, ὡς γνωστὸν, ὁ τῆς ἱστορίας πατὴρ Ἡρόδοτος, ὅστις φαίνεται περιηγηθεὶς τὴν Αἴγυπτον μεταξὺ τῶν 444 καὶ 460 πρ. Χ. Μετὰ τῶν ἱερέων ἀναστρεφόμενος, πολλὰ ἔμαθε παρ' αὐτῶν ὁ Ἕλλην ἱστορικός· καὶ ἀληθῆ μὲν, διότι πολλάκις τῷ ἐδείκνυον οὗτοι τὰ ὅσα διετήρουν δημόσια ἀρχεῖα καὶ τῷ ἐξήγουν τὰ ἱερόγλυφα, τὰ ἐπὶ λίθου ἐγκεκολαμμένα ἀρχεῖα ταῦτα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ οὐκ ὀλίγα ψευδῆ, ὅσα ἡ ἔθνικὴ ματαιοφροσύνη καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ μὴ φανῶσιν οὐδὲν ἀγνοοῦντες ἐνέπνεον τοῖς ἱερεῦσιν.

Ἰπὸ τοιαύτην ἔποψιν ἂν πρέπη νὰ θεωρήσωμεν ἢ ὄχι καὶ τὸ ἐξῆς περίεργον διηγημάτιον ἢ ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον ἀπαντῶμεν εἰς τὸν Ἡρόδοτον μεταξὺ τῶν χρονικῶν τῶν βασιλέων τῆς πρώτης Αἰγυπτιακῆς δυναστείας, τοῦτο εἶνε ἀρκούντως δυσχερές. Διάφοροι διαφόρως περὶ αὐτοῦ ἔκρινον, καὶ τινες διΐσχυρίσθησαν κριτικῶς πως ὅτι δὲν εἶνε ἀπίθανος ἢ πραγματικότης τοῦ διηγήματος τούτου, καθὼ μὴ περιέχοντος ὑπερβολάς· μετὰ τῶν τελευταίων δὲ τούτων κρίνομεν προσφορώτερον νὰ καταταχθῶμεν καὶ ἡμεῖς, καίτοι ἀντικρὺς φερόμενοι τῷ πατρὶ τῆς ἱστορίας, ἀμφιβάλλοντι καὶ λέγοντι: ἐμοὶ μὲν οὐ πιστά. Ὡστε παραδεχόμεθα τὴν διήγησιν ταύτην ὡς ἀληθὲς συμβεβη-

κός, ἐν ᾧ ἀναφαίνεται τόλμη μετ' εὐφυΐας μεμιγμένη ὅλως ἀσυνήθης εἰς τοιαύτην ἔποχην, καθ' ἣν τὰ πνεύματα ἦσαν νωθρά· διὰ τοῦτο δὲ καὶ μετὰ θαυμασμοῦ βλέπομεν, ὅτι ἀναφέρονται παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων τὰ πρωτεύοντα πρόσωπα ἢ οἱ ἥρωες τοῦ περιέργου τούτου διηγήματος, ὅπερ μεταφέρομεν ἐνταῦθα, παραφράζοντες ἐκ τῆς δευτέρας συγγραφῆς τῶν ἱστοριῶν τοῦ Ἡροδότου, ἐπιγραφομένης Κ λ ει ῶ.

Τὸ ἀνέκδοτον δὲ τοῦτο τῆς Αἰγυπτιακῆς ἱστορίας μετεφέρθη ἀναμφιβόλως εἰς τὴν Ἑλλάδα· τὸ ἐπανευρίσκομεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ὅπου, κατὰ τινὰ ἀρχαίαν παράδοσιν, ὁ Τροφώνιος, υἱὸς βασιλέως τινὸς τῶν Ὀρχομενίων καὶ ἐπιδέξιος ἀρχιτέκτων, κατώρθωσε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς ἓν ἐκ τῶν οἰκοδομημάτων ἐκείνων, ἅτινα οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν θησαυροὺς, καὶ ὅτι ἐκεῖ ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς ὑποψίας.

« Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πρωτέως, διεδέχθη τὴν βασιλείαν τῆς Αἰγύπτου ὁ Ραμψίνητος, ἀνὴρ φιλόκαλος καὶ ἐν καιρῷ τοῦ ὁποῖου πᾶσα εὐνομία καὶ εὐθηνία ἦτο ἐπικεχυμένη ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον· τὴν δὲ πρωτεύουσάν τοῦ ἐκτεταμένου βασιλείου του μὲ προπυλαίων καὶ διαφόρων ἄλλων οἰκοδομημάτων πλήθη ἐστόλισε. Κατὰ τὰ λεγόμενα τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων, ὁ βασιλεὺς οὗτος εἶχε τόσους θησαυροὺς, ὥστε κανεὶς οὔτε ἐκ τῶν προγενεστέρων οὔτε ἐκ τῶν μεταγενεστέρων βασιλέων ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ αὐτῷ κατὰ τὰ πλοῦτη· ἐκέκτητο δὲ ἐκτὸς ἄλλων καὶ πλῆθος χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν ταλάντων, τὰ ὁποῖα θέλων νὰ ἔγῃ ἐν ἀσφαλείᾳ, διέταξε νὰ τῷ οἰκοδομήσωσιν ἐντὸς τοῦ παλατίου του μέγα θησαυροφυλάκιον. Ὁ ἀρχιτέκτων, ἀνὴρ πανοῦργος, μηχανᾶται καὶ ἐφαρμόζει εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ πρὸς τὰ ἔξω ἐστραμμένου τοίχου τῆς μιᾶς πτέρυγος μέγαν λίθον ἐπιθετὸν, δυνάμενον νὰ ἀφαι-

(1) Ὁ Ραμψίνητος ἢ Ράμισις ἔζη, κατὰ τὴν IB' πρ. Χρ. ἑκατονταετηρίδα.

ρῆται καὶ νὰ ἐφαρμολογῆται πάλιν εὐκόλως δι' ἀφανοῦς ἐλατηρίου ὑφ' ἑνὸς μόνου ἢ καὶ δύο τὸ πολὺ ἀνθρώπων.

« Ἀφοῦ ἐπερατώθη τὸ μέγα τοῦτο καὶ εὐρύχωρον κτίριον, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπέθεσεν ἐντὸς αὐτοῦ τοὺς ἀναριθμήτους θησαυροὺς του καὶ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ τάλαντα, ὁ δὲ οἰκοδόμος δὲν ἐπρόφρασε νὰ ὠφεληθῆ ἐκ τοῦ τεχνάσματος, ὃ ἐπενόησε, διότι μετ' ὀλίγον ἀσθενήσας βαρέως ἦλθεν εἰς θανάτου ἀκμήν. Ἐνῶ δ' ἔπνευεν ἤδη τὰ λοιπῆα, προσκαλεσάμενος τοὺς δύο υἱοὺς του, τοῖς ἐξέθεσεν ὅτι πρὸς ὄφελος αὐτῶν καὶ διὰ τὸ εὐτυχὲς μέλλον των ἐμηχανεύθη τοιοῦτόν τι περὶ τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλέως· δώσας δὲ αὐτοῖς ἀκριβῶς τὰς ἀποχρώσας ὁδηγίας καὶ τὰ μέτρα τοῦ ἐπιθετοῦ λίθου, καὶ παρατηρήσας αὐτοῖς ὅτι, μετ' ἐπιφυλάξεως ὠφελοῦμενοι ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, θέλουσιν γίνεαι ταμίαι καὶ διαχειρισταὶ τῶν χρημάτων τοῦ βασιλέως, ἐτελεύτησεν. Οἱ υἱοὶ του ἐν τούτοις, χωρὶς νὰ γάσωσι καιρὸν, ἔρχονται διὰ νυκτὸς παρὰ τὰ παλάτια, καὶ ἀνευρόντες τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ τοίχου, ἀφῆρσαν εὐκόλως τὸν λίθον καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον· παραλαβόντες δὲ πληθὺν χρημάτων, ὅσα ἤρουν αὐτοῖς ὅπως ζήσωσιν ἀνευδεδῶς ἰκανὸν χρόνον, ἀνεχώρησαν ἐπιθέσαντες πάλιν τὸν λίθον. Καὶ τὸ ἔργον τοῦτο κατόπιν πολλὰς φορὰς ἐπανελάμβανον ἀφόβως πλέον.

« Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἔτυχε μιᾶ τῶν ἡμερῶν ὁ βασιλεὺς νὰ ἐπισκεφθῆ τὸ οἶκον, καὶ βλέπων τὰ πλείωτερα ἀγγεῖα κενὰ καὶ τὰ κιβώτια τῶν θησαυρῶν ἐρριμμένα ἀτάκτως κατὰ γῆς, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ συλλάβῃ τὴν παραμικρὰν περὶ τινος ὑπόνοιαν, διότι ὁ ἴδιος ἐκράτει τὰς κλειδας, καὶ ἐκτὸς τούτου καὶ τὰ σημεῖα τῶν σφραγίδων του ἦσαν ἀνέπαφα, ἐκυριεύθη ἀπὸ μεγίστην ἀνησυχίαν. Ἀλλ' ὅταν, ἀνοίξας δις καὶ τρίς, εὔρε μετ' ἀμετρον ἀπείριαν του ἔχην πρόδηλα κακουργήματος καὶ κατὰ πολὺ ἐλαττωθέντα τὸν θησαυρὸν, ἐκορυφώθη πλέον ἢ ἀγανάκτησις του, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ συλλάβῃ τὸν τολμητὴν τοιχωρῶν, παρήγγειλε κρυφίως τοὺς τεχνίτας νὰ τῷ κατασκευάσωσι σιδηρὰς παγίδας καὶ ἄλλας ἀφανεῖς μηχανὰς, ἃς ἔστησε περὶ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς ἦσαν οἱ θησαυροί. Τὸ ἔσπερας ἦλθον κατὰ τὴν συνήθειαν οἱ τολμηροὶ κλέπτει, καὶ ἄμα ὁ πρῶτος εἰσῆλθεν ἔτρεξε πρὸς τὸν θησαυρὸν· ἀλλ' ἐνῶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα διὰ νὰ ἀφαιρῆσθαι τὸ πῶμα τοῦ τυχόντος ἀγγείου, συνελήφθη ἐν ἀκαρεῖ χωρὶς ἐλπίδα ἀποφυγῆς. Ἐνόησας εὐθὺς εἰς ποῖον ἀθεράπευτον κακὸν περιέπεσεν, ἐκράζε ταχέως τὸν ἀδελφὸν, καὶ φανερώσας αὐτῷ τὴν δυστυχίαν του καὶ τὸν περὶ τῶν ὄλων κίνδυνον, τῷ ἐπρότεινε ὡς μόνον μέσον σωτηρίας, νὰ τῷ ἀποκόψῃ τὴν κεφαλὴν, διὰ νὰ μὴ ἤθελε συναπολέσει καὶ ἐκεῖνον, φανερωθεὶς καὶ γνωρισθεὶς τὴν ἀκλόουλον ἡμέραν. Ὁ δὲ, σκεφθεὶς ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν ἄλλως νὰ γίνῃ, ἐπέστη εἰς τὰς ἐπανειλημμένας προτροπὰς τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ ἀποκόψας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἀνεχώρησε φέρων αὐτὴν μετὰ τῶν ἱματίων τοῦ φονευθέντος εἰς τὸν οἶκόν του, ἀφοῦ πρῶτον προσήρμωσεν ἀκριβῶς τὸν λίθον.

« Ὅταν δὲ ἐξημέρωσεν, εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ οἶκον, ἐξεπλάγη βλέπων σῶμα γυμνὸν ἄνευ κεφαλῆς εἰς τὴν παγίδα, ὅλας δὲ τὰς θύρας τοῦ οἰκοδομήματος καὶ τὰς ἐξόδους καὶ εἰσόδους ἀνεπάφους, κατὰ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα τὴν προτεραίαν ἔθικεν. Ἐν τῇ μεγίστῃ δὲ ἀπορίᾳ του ἐπενόησε ταῦτα: Κρεμάσας τὸ σῶμα τοῦ φονευθέντος

κλέπτου εἰς τὴν κυριωτέραν πύλιν τῆς πόλεως καὶ καταστήσας περὶ αὐτὸ φρουρὰν, παρήγγειλε τοὺς φύλακας, ὁποιοῦνδήποτε τῶν διαβατῶν ἤθελον παρατηρήσει διακρούοντα ἢ προφανῶς λυπούμενον, συλλαβόντες νὰ φέρουν αὐτὸν ἐνώπιόν του. Ἐν τούτοις ἡ μήτηρ τοῦ κρεμασθέντος, πλήρης ἀφορήτου δόνης καὶ λύπης διὰ τὸ θλιβερὸν συμβάν, ἀδημονοῦσα δὲ νὰ ἔχῃ ἄτακτον καὶ ἀταξίχυστον τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ της, ἤρχησε νὰ ἐπιπλήττῃ τὸν ἐπιζήσαντα υἱόν, βιάζουσα αὐτὸν ἐπὶ τέλους νὰ κάμῃ κάθε τρόπον ὅπως τῇ φέρῃ τὸ πτώμα τοῦ ἀδελφοῦ· διότι εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν ἠπεῖλει ὅτι θέλει τὸν προδώσει, φανερώσουσα εἰς τὸν βασιλέα τὸν ἐπιβουλεύοντα τὸν θησαυρὸν του καὶ τὸν κλέπτην τῶν χρημάτων του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱός, μ' ὄλας τὰς παρατηρήσεις του διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ πράγματος, δὲν ἠδύνατο νὰ καταπέσει τὴν δεινοπαθοῦσαν μητέρα, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας τὴν ἠρέθιζε περισσότερο καὶ ἠῤῥξανε τὴν ἀγανάκτησίν της, ἐμηχανεύθη τοιαῦτα: Πληρώσας ἀσκὸς οἴνου, ἐφόρτωσεν αὐτοὺς ἐπὶ ὄνων καὶ ἐλαύνων πρὸς τὴν πύλιν τῆς πόλεως παρακολούθει τὰ φορητὰ, μετασχηματισθεὶς εἰς ἔμπορον οἴνου· ὅταν δὲ ἔφθασε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν οἱ φυλάττοντες τὸ πῶμα τοῦ ἀδελφοῦ του, λύσας ἐπιτηδεύει τοὺς ποδεῶνας τῶν ἀσκῶν, ἤρχησε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ τύπτῃται διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ οἴνου, ἀπορῶν δὴθεν πρὸς ποῖον τῶν ἀσκῶν νὰ τραπῆ. Οἱ φύλακες ἐν τούτοις, ἰδόντες ὅτι ὁ οἶνος ἐρρέεν ἄφθονος, ἔτρεξαν παρευθὺς πρὸς τοὺς ἀσκούς, καὶ λαμβάνοντες τὸν χυνόμενον οἶνον ἐντὸς τῶν ἀγγείων των ἔπινον ἀνευστή, χείροντες ἐπὶ τῷ ἐρμαίῳ, ἐνῶ αὐτὸς, προσποιούμενος τὸν ὀργιζόμενον καὶ ἀπηλπισμένον, ὄβριζεν αὐτούς· ἀλλ' αὐτοὶ παρηγοροῦντες τὸν παρακίνοον νὰ παύσῃ τοῦ νὰ ὀργιζῆται καὶ νὰ ἀδημονῆ, καὶ παραμερίσαντες τοὺς ὄνους ἀπὸ τὴν ὁδὸν, ἤρχησαν νὰ διορθῶνουν τοὺς λυθέντας ἀσκούς, χαριεντιζόμενοι ἐν τῷ μεταξὺ καὶ γελῶντες διὰ τὸ συμβάν. Οὗτος δὲ, προσποιούμενος ὅτι κατεπαρῶνθη, ἐφιλιώθη μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τέλους τοῖς ἐχάρισε πρὸς ἀμοιβὴν ἓνα τῶν ἀσκῶν· οἱ δὲ κατακλιθέντες ἤρχησαν νὰ πίνουν, βιάσαντες καὶ αὐτὸν νὰ συγκατακλιθῆ μετ' αὐτῶν καὶ νὰ πῆ· συγκατατεθείς δὲ καὶ εἰς τοῦτο, ἔμεινεν. Ἀφοῦ δ' ἐτελείωσεν ὁ πρῶτος ἀσκός, τοῖς προσέφερε καὶ ἄλλον, ἕως οὗ κατεμέθυσεν αὐτοὺς τοσοῦτον, ὥστε ἤρχησαν νὰ βέγγωσι καὶ νὰ κυλίωνται τῆδε κακίσει ἀναίσθητοῦντες· αὐτὸς δὲ, ἄμα ἤρχησε νὰ νυκτώνῃ, ἀρπάσας τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐπιθέσας αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὄνων, ἔφερε πρὸς τὴν μητέρα του, ἀφοῦ πρῶτον ἐκάκωσε παντοιοτρόπως τοὺς φύλακας, ζυρίσας ἀνὰ ἓνα μυστικὰ των καὶ χρωματίσας τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐπὶ τὸ γελωιδέστερον.

« Ἐν τούτοις ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλέως ἡ εἰδήσις, ὅτι ἐκλάπη δι' ἀπάτης ὁ νεκρὸς τοῦ κρεμασθέντος κλέπτου· ὀργισθεὶς δὲ πάλιν, καὶ ἐπιθυμῶν παντοιοτρόπως νὰ εὐρεθῆ ὁποιοῦνδήποτε ἦν ὁ μηχανώμενος ταῦτα, ἐπενόησεν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του τὸ ἐξῆς σχέδιον: Κατόκισε τὴν θυγατέρα του εἰς ἓν οἶκον, καὶ παρήγγειλεν αὐτῇ νὰ δέχῃται ὄλους ἀνεξαιρέτως, ἀφοῦ πρῶτον τοὺς ἠγάπησεν διὰ πλάνης νὰ τῇ ὁμολογήσωσι τί πρᾶγμα σοφώτατον καὶ τί ἀνοσιώτατον ἔπραξαν κατ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των· ἐκεῖνον δὲ ὅστις ἤθελε διηγηθῆ αὐτῇ τὰ γνωστὰ τῆς κλοπῆς συμβάντα, συλλαβούσα,

νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ἐξέλθῃ. Αὕτη λοιπὸν ἐξετέλει τὰς παραγγεῖας τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ κλέπτης, μαθὼν τὰ καθέκαστα τοῦ πράγματος καὶ θέλων νὰ ὑπερβῆ τὸν βασιλέα κατὰ τὴν πανουργίαν, λέγουσιν ὅτι ἔπραξεν οὕτω. Νεκροῦ προσφάτου κόψας ἀπὸ τῶν ὤμων τὴν χεῖρα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ οἶκον κρατῶν αὐτὴν ὑπὸ τὸ ἱμάτιόν του· ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως ὅσα καὶ οἱ ἄλλοι, ἀπεκρίθη, ὅτι ἀνοσιώτατον μὲν πρᾶγμα ἔπραξεν, ἀποκόψας τὴν κεφαλὴν τοῦ εἰς τὰς παγίδας τοῦ βασιλικοῦ θησαυροφυλακίου συλληφθέντος ἀδελφοῦ του, σοφώτατον δὲ, ὅτι, καταμεθύσας τοὺς φύλακας, ἤρπασεν τὸν νεκρὸν αὐτοῦ. Ἄμα λοιπὸν ἐκεῖνη ἀκούσασα ταῦτα ἠθέλησε νὰ τὸν συλλάβῃ, αὐτὸς εἰς τὸ σκότος προέτεινε τὴν χεῖρα τοῦ νεκροῦ· καὶ ἐνῶ ἐκεῖνη ἐσφιγγεν αὐτὴν ὄλαις δυνάμει, νομίζουσα ὅτι κρατεῖ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τὴν χεῖρα, ἀφῆσας αὐτὴν ὁ κλέπτης εἰς χεῖράς της, ἐξῆλθε λάθρα τοῦ οἴκηματος καὶ ἔφυγεν.

« Ὅταν δὲ καὶ ταῦτα ἀνηγγέλθησαν εἰς τὸν βασιλέα, τὴν μανίαν του διεδέχθη θαυμασμὸς καὶ περιέργεια, καὶ ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν πανουργίαν καὶ τὴν τόλμην τοῦ ἀνθρώπου, ἔστειλε κήρυκας εἰς ὄλας τὰς πόλεις, παρέχων ἀμνηστειὰν εἰς τὸν ἐργάτην πάντων τούτων, καὶ μέγαν ὑποσχόμενος αὐτῷ ἂν ἤθελε παρουσιασθῆ ἐνώπιόν του. Καταπεσθεὶς δ' ἐπὶ τέλους καὶ ἀσφαλισθεὶς ὁ κλέπτης, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἀφηγούμενος αὐτῷ πάντα· ὁ δὲ Ἰαμψίνητος, θαυμάσας τοῦ ἀνδρὸς τὴν εὐφυίαν καὶ τὴν τόλμην, ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν ἀπείρους χάριτας, παρασχὼν αὐτῷ καὶ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον, ὡς ἀνθρώπων πολλὰ εἰδὸτα πάντων τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων· διότι ἔλεγεν, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ὑπερτεροῦσι πάντων ἀνθρώπων κατὰ τὴν σοφίαν καὶ τὰ ἄλλα πρᾶγματα τῆς τέχνης τοῦ βίου, αὐτὸς δὲ, ὅτι ὑπερτερεῖ τοὺς Αἰγύπτιους.»

Ταῦτα μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ ἀφελείας ἀφηγούμενος ὁ Ἡρόδοτος, ἐπιφέρει: « Τοῖσι μὲν νυν ὑπ' Αἴγυπτιῶν λεγόμενοι χράσθω ὅτῳ τὰ τοιαῦτα πιθανὰ ἔστι· ἐμοὶ δὲ παρὰ πάντα τὸν λόγον ὑπόκειται, ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' ἐκάστων ἀκοῆ γράφω.»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

(Ἰδε φυλλάδιον Α'.)

Ἰπάρχει περιστατικόν τι, ὅπερ ψυχραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀπομακρύνει αὐτὸν πάντοτε σχεδὸν ἀπὸ τῆς μελλονύμφου του· τοῦτο δὲ ἐστίν, ὅταν ἡ τύχη ἢ αἱ ἐξυδαρεῖς ἔρουναι τῆς εὐρυμηνίου ζηλοτυπίας ἀνακαλύψωσιν, ὅτι αὐτὴ εἶχε πρότερον ἐρωτικὰς σχέσεις. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία, ἣτις καθιστᾶ τὰς γυναῖκας τοσοῦτον μυστηριώδεις καὶ ἀνεξιχνιάστους καθ' ὅσον ἀφορᾶ τὰς πρώτας των σχέσεις. Αὐταί, αἱ τόσον ἀσθενεῖς καὶ εὐκαμπτοὶ πρὸς πᾶν ἄλλο πρᾶγμα, εἰσὶ πεποικισμέναι δι' ἀκαταμαχῆτου σταθερότητος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ἤθελον ὑποστῆ μιᾶς βασάνου μᾶλλον παρὰ νὰ προφέρωσι τὴν ἐλαχίστην ἐκμυστήρευσιν, σχεδὸν δὲ πᾶσαι φέρουσι τὸ μυστικὸν αὐτῶν εἰς τὸν τάφον.

Οὕτως αἱ φροῦδαι καὶ παιδαριώδεις αὐταὶ ἔρουναι θέτουσι τὴν γυναῖκα εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀρχήσῃ δι' ἑνὸς ψεύδους· ἀλλ' ὄντος ἀναντιρρήτου ὅτι ἐν ψεύδος δύναται νὰ ἐπισύρῃ καὶ ἄλλα μετ' ἑαυτὸ, ἕκαστος ἐνοεῖ ὅτι ὁ ἀνὴρ θέλει ἀπατηθῆ ὑπὸ τῆς γυναίκος, ἣτις ἤρχησε διὰ ψεύδους.

Ἐγνωρίσα νέον τινὰ, ὅστις ἀπέβριψε τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ διαζευγνόμενος γυναῖκα φρονιμωτάτην, θελκτικὴν καὶ ἐνάρετον, ἣτις ἠρνήθη νὰ προφέρῃ τὸν συζυγικὸν ὄρκον πρὶν ὁμολογήσῃ αὐτῷ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ κόσμῳ καλεῖται ἐγκλημα ἐρωτικόν. Ὁ μνηστὴρ προσεβλήθη ἐκ τῆς εἰλικρινοῦς ταύτης ἐξομολογήσεως. Αὕτη, ἡ ἀξιαγάγου εἰλικρινείας καὶ μεγάλου χαρακτήρος γυνή, δὲν ἤθελε νὰ ἀρχήσῃ διὰ ψεύδους, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν τὴν ἐνόησε.

Μετὰ ἕξ μῆνας ὁ κύριος οὗτος, ὁ τόσον φανατικὸς, συνεζεύχθη τριακονταπενταετῆ τινὰ γυναῖκα, τετρακτὶς πρότερον χερύσασαν, καὶ ἣτις, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὠλίσθησεν εἰς πταισμάτα τινὰ τῆς φύσεως ταύτης κατὰ τὰ διαστήματα, τὰ διαχωρίσαντα τοὺς τέσσαρας ἀρραβωνῶνας της.

Ἡ ἐλευθέρως ὁμολογοῦσα τὰς προτέρας της σχέσεις κλίνει ἔλαττον εἰς τὸ νὰ ἀπατᾶ ἢ ἡ κρύπτουσα αὐτάς. Ἦθελον ἀγαπήσει, ἤθελον θαυμάσει τὴν γυναῖκα ἐκεῖνην, ἣτις ἤθελε μοὶ εἰπεῖ τοιαῦτα τινὰ: « Ἐνόσφῃ ἡμῖν ἐλευθερία, εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσω τὰς πράξεις μου· » εἰς οὐδένα ὄφειλον νὰ δώσω λόγον. Μὴ δοῦσα εἰς οὐδένα τὸν λόγον μου, καὶ ἐπομένως μὴ οὔσα ὑποχρεωμένη, οὐδένα ὄρκον παρέβην. Σήμερον, λαμβάνουσα σύζυγον, παραδίδομαι ὅλη εἰς αὐτόν. Τὸ παρελθὸν μοὶ ἀνήκε, τὸ ἐνεστὸς καὶ τὸ μέλλον ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν.»

Ἐλθωμεν τώρα εἰς τὰ ἔτη, τὰ ὁποῖα ἔπονται μετὰ τὸν γάμον. Τὸν ἔρωτα, ἂν ὑπῆρξε τοιοῦτος μεταξὺ δύο συζύγων, πρέπει νὰ διαδεχθῆ τρυφερὰ οἰκειότητος, γλυκεῖα ἀνάγκη συμβιώσεως.

Τὸ σέβας καὶ ἡ φιλία εἰσὶ τὰ ὠραιότερα ἄνθη τοῦ γάμου· ἀλλὰ διὰ νὰ ἀνθήσωσιν ἀπαιτοῦνται περιουήσεις, θεραπείαι καὶ συμπεριφορὰ πλήρης γλυκύτητος.

Ὁ ἀνὴρ δὲν πρέπει νὰ καταχρᾶται τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτῷ ἐξουσίας, καὶ ἡ γυνὴ δὲν πρέπει νὰ ἀντιποιηται τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνδρὸς. Ὅφειλον νὰ ὑποχωρῶσιν ἀμοιβαίως ὁ εἰς εἰς τὸν ἄλλον, καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζωνται τραχύτητα καὶ ἰσχυρογνωμοσύνην ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους συμπεριφορᾷ των. Ὁ ἀνὴρ ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν φροντίδα ὑπὲρ τῆς γυναικὸς του, νὰ ἐκπληροῖ, νὰ προβλέπῃ μάλιστα, τὰς ἐπιθυμίας της, ἐὰν αὐταὶ εἰσὶ λογικαί· πρὸ πάντων ὀφείλει νὰ μὴ δεικνύῃ ποτὲ ἀδιαφορίαν ἢ ἀκηδίαν πρὸς αὐτῆς.

Αὕτη δὲ, πρὸς ἀνταμοιβήν, ὀφείλει νὰ λησμονῆ τὰς διασκαδάσεις τοῦ κόσμου, διὰ νὰ ἀφιερῶσιν τὴν φιλοσοφίαν της εἰς τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα της. Διότι κακὸν εἶνε τὸ τέλος τῆς γυναικὸς ἐκεῖνης, ἣτις οὐδὲν ἄλλο γινώσκει ἢ νὰ κοσμηθῇ τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ ἐνευροπολῆ ἐορτὰς καὶ θέατρα. Ἐκαστον πρᾶγμα ἔχει τὸν καιρὸν του· αἱ πλαγγόνες (κοῦκλαι) ἀρμόζουσιν εἰς τὴν παιδικὴν ηλικίαν, τὰ ἀθύρματα τοῦ συρμού εἰς τὰς νεανίδας, εἰς δὲ τὰς μητέρας ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ αἰδώς.

Ἐρωτῶμεν τὰς χορομανεῖς, πότεν αὕτη ἡ ἀκόρεστος ἐπιθυμία τοῦ νὰ λάμπωσιν ἐν τῷ κόσμῳ; Πότεν ἡ φροῦ-

δη αὐτὴ ἡδονὴ τοῦ νὰ ἀκούωσιν ἐαυτὰς ἐπαινουμένας, κολακευόμενας; Πόθεν αὐτὴ ἡ πολυτέλεια τῆς περιβολῆς, καὶ ταῦτα τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄσμενα καὶ ἀπρεπῆ ἀρεσκέματα; Καὶ ὅμως ἤθελον τὰ συγχωρήσει εἰς μίαν νέαν, ἥτις ζητεῖ μνηστῆρα· ἀλλ' εἰς γυναῖκα ἔγγαμον; . . ὦ! ἐλευσιολογῶ αὐτὴν· οἰκτεῖρω τὸν δυστυχῆ σύζυγόν της, καὶ φοβοῦμαι διὰ τὰ ἀτυχεῖ τέκνα της. Ἡ σύζυγος δὲν πρέπει νὰ ζητῇ νὰ ἀρέσῃ εἰμὴ εἰς τὸν σύζυγόν της, καὶ νὰ ἐφελκυσθῇ εἰς ἑαυτὴν τὸ σέβας τοῦ δημοσίου. Ἀλλὰ φεῦ! πάντοτε σχεδὸν τὸ ἐναντίον συμβαίνει. Ἐἰ γυναῖκες! σὰς ἐκθειάζουσι, σὰς πλανῶσι, καὶ ἔπειτα ψιθυρίζουσι καθ' ὑμῶν· σὰς ἐπικρίνουσι, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὁ ἐραστὴς σὰς ἐγκαταλείπει, ὡς τὸ ἰδιότροπον παιδίον παρκαίτει τὰ ἀθύρματά του. Εὐαπάτητοι καὶ εὐπαγίδευτοι, ὁμοιάζετε τὴν χρυσαλλίδα, ἥτις ἀπερισκέπτως παρὰ δίδεται εἰς τὰς φλόγας τοῦ λύχνου. Καὶ ἔπειτα, ὅταν φθάσῃ ἡ ἡμέρα τῆς ῥήξεως, εἰς τίνα πίπτει τὸ πταίσμα; Ἐἰ εἰς τὸν σύζυγον. «Ἦτο ἀπαιτητικὸς, δύστροπος, ζηλότυπος, λέγει αὐτὴ ἡ σεμνότυφος· δὲν εἶμαι οὔτε δούλη, οὔτε καλογραία διὰ νὰ εὐρωτιάσω κατακεκλεισμένη· τὸ δὲ χειρότερον, μὲ παρημέλει, μὲ ἐλησμόνει διὰ νὰ τρέχῃ κατόπιν τῶν ἐρωμένων του· τέλος μοὶ εἶχε γίνεαι ἀνυπόφορος!»

Σημειώσατε δὲ καλῶς, ὅτι μία σύζυγος δὲν καταντᾷ εἰς τοῦτον τὸν βαθμὸν τῆς αἰσχρᾶς ἐξάψεως, εἰμὴ ὅταν μολυνθῇ ἀπὸ τὰς συμβουλὰς ἄλλης· διότι τὸ ἀξίωμα: «ἡ γυνὴ διαφθείρει τὴν γυναῖκα» εἶνε ἀληθές. Ἀπὸ ταύτης τῆς στιγμῆς τὸ πᾶν ταράττεται ἐν τῇ οἰκίᾳ. Ἡ γυνὴ φλυαρεῖ καὶ ἀδολεσχεῖ μετὰ τῶν γειτόνων· διηγεῖται τὰ δεινὰ αὐτῆς εἰς ἀδιακρίτους φίλας, αἵτινες, ἀντὶνὰ παρηγορήσωσιν αὐτὴν, τὴν ἐρεθίζουσι διὰ τῶν ἐπικρινδύων συμβουλῶν των. Τὸ κακὸν ὁσημέραι προβαίνει ἐπὶ τὰ χεῖρα, καὶ μετ' οὐ πολὺ διαδίδεται εἰς ὅλην τὴν πόλιν ὁ θόρυβος τῶν ἀξιοδακρύτων τούτων σκηνῶν. Πάντες γελῶσι καὶ περιπαίζουσι τὸν δυστυχῆ σύζυγον, καὶ τὸ διαζύγιον, τὸ ὁποῖον μόνον ἠδύνατο νὰ ἐπιστήσῃ τὴν πρόδον τοῦ μεταδοτικῆς τούτου σκανδαλοῦ, δὲν ἐπιτρέπεται!

Ἀλλὰ πολλάκις καὶ ὁ σύζυγος πράττει μεγάλας ἀδικίας πρὸς τὴν σύζυγόν του· ἡ παραμέλησις τῶν καθηκόντων του, ἡ ἀδιαφορία, ἡ ἄσωτος διαγωγή του τῶ ἀφαιροῦσι τὸν ἔρωτα καὶ τὸ σέβας τῆς γυναίκος του· ἀλλὰ τότε δὲν πρέπει νὰ μεμψιμοιῇ διὰ τὰς ἐπερχομένας αὐτῶ δυστυχίας, διότι αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰς ἐπέσειεν ἐφ' ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ὅμως ἡ φρόνιμος καὶ καλῶς ἀναθεραμμένη γυνὴ ὀφείλει νὰ προσπαθῇ, ὅπως προλαμβάνῃ τὰς λυπηρὰς συνεπειὰς τῆς κακῆς διαγωγῆς τοῦ συζύγου της. Διὰ τῶν καταλλήλων καὶ μετὰ γλυκύτητος διδομένων συμβουλῶν της, διὰ τῆς εὐπειθείας καὶ τῶν δακρύων της, εἶνε σπάνιον νὰ μὴ κατορθώσῃ ὅσῃ τὸν ἢ βράδιον νὰ τὸν ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν· ἢ ἄλλως ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος εἶνε ἐντελῶς ἀπεκτηνωμένος, καὶ τότε ὁμοιάζει δαίμονα πληθυσίου ἀγγέλου· τὸ δὲ διαζύγιον εἰς ταύτην τὴν περίστασιν εἶνε ἀναγκασιότατον.

Πολὺ ἀπέχομεν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὰς γυναῖκας καὶ νὰ ῥίψωμεν ὅλα τὰ πταίσματα ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, ἐν τῷ μικρῆς οἰκιακῆς διενέξεσιν, αἵτινες ἐὰν ἀνανεοῦνται συνεχῶς διαθέτουσι τέλους τοὺς συζύ-

γους τὸν μὲν κατὰ τοῦ δέ. Ἀλλ' ἐὰν σταθμίσῃ τις ὅλα τὰ περιστατικὰ, ἐὰν ἀνατρέξῃ εἰς τὰ ἀρχικὰ αἰτία τῶν τοιούτων διενέξεων, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἂν κρίνῃ ἀμερολήπτως, θέλει ἰδεῖ, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός ἀκίβητος τῆς ἐξουσίας καθίστησιν αὐτὸν ἔνοχον καὶ διαθέτει τὴν σύζυγόν του κατ' αὐτοῦ.

Ἀκούσατε ἔνα τῶν πρώτων ἐκ τῶν συγχρόνων φιλοσόφων μας:

« Πολλὰ γυναῖκες ἔχουσι δίκαιον νὰ παρκαπῶνται, ὅτι εὖρον τὴν θλίψιν ἐνθεν ἠλπίζον νὰ ἀρυσθῶσι τὸν ἔρωτα· διότι ὁ ἀνὴρ ἀντιποιεῖται δικαιοματίων μὴ ἀνηκόντων αὐτῶ, καὶ ἀπαιτεῖ ἀνισότητά ἐν τῷ ἔρωτι. — Τὸ ζεῦγος, ὅπερ ἐνοῦται διὰ τοῦ ἔρωτος, ἀναγνωρίζει τὴν ἰσότητά ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· διότι, ἂν ὁ ἀνὴρ εὐεώρει ἑαυτὸν κύριον, ὁ ἔρωτος δὲν ἤθελον εἶσθαι ὁ αὐτός· ἀφ' ἐνὸς μὲν ἤθελον ὑπάρχει ἔρωτος τυράννου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔρωτος αἰχμαλωτίδος. Ἡ γυνὴ, ἐνομυμένη μετὰ τοῦ ἀνδρός διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ γάμου, ἀποτελεῖ μέρος αὐτοῦ· πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐν τῷ ἀνδρὶ πρέπει νὰ μεταδίδεται αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ ὀφείλει νὰ ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτῆς· ἐν ἐνὶ λόγῳ, νὰ ὑπάρχῃ δι' αὐτῆς. Ἰδοὺ ἡ ἰσότης, ὁ ἔρωτος! Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ κηρυχθῇ ἐλευθέρη, ὅχι ὡς σύζυγος· ἀλλ' ὡς πλάσμα ἀνθρώπινον· πρέπει δὲ νὰ ἦναι πρὸς τὸν ἀνδρα, οὐχὶ διότι εἶνε γυνὴ, ἀλλὰ διότι εἶνε σύζυγός του.»

Ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἠνῶσει καλῶς τὰς σοφὰς ταῦτας συμβουλὰς, τὴν τὸσον γλυκεῖαν καὶ καθαρὰν ταύτην ἡθικὴν, τὸ ζεῦγος ἤθελον εἶσθαι εὐτυχέστερον.

Φεῦ! διατί τοσαῦτα νευαγία εἰς τὸ πέλαγος τοῦτο τοῦ ὕμνασιου; Τοὺς τόσον λαμπροὺς καὶ ὠραίους ἡλίουσιν διατί διαδέχεται συνήθως οὐρανὸς ὀμιχλώδης καὶ ἡμέραι νεφελώδεις· διατί τοσαῦτα φοβερά τρικυμῖαι; Διατί, μόλις ἐξεθλόντα τοῦ λιμένος, ἀπαίροντα ὑπὸ ἔρωτος, τοσαῦτα συνοικέσια κατασυντρίβονται κατὰ τοῦ πρώτου σκοπέλου; Ἐρωτήσατε τὸν ἀνδρα, ἐξετάσατε τὴν γυναῖκα, καὶ θέλετε εὐρεῖν, ὅτι πολλάκις εἰς μόνος κόκκος ἄμμου ἐκαμειν αὐτοὺς νὰ ἐξοκείλωσι.

Ἦκουσα πολλὰς νέας γυναῖκας νὰ μεμψιμοιῶσι καὶ νὰ κατηγοροῦσι τοὺς συζύγους των διότι ἤρρησαν νὰ φέρωνται πρὸς αὐτὰς μετ' ἀδιαφορίας. «Δὲν μοὶ διαφιλέει πλέον τὰς αὐτὰς περιποιήσεις, τὰς αὐτὰς φιλοφρονήσεις· δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον ὡς ἄλλοτε!» λέγουσιν αὐταί. Τοῦτο τὰς λυπεῖ, τὰς καθιστᾷ ψυχράς· ἀλλ' ἔχουσιν ἄδικον. Ἐὰν ἐλάμβανον τὸν κόπον νὰ σκεφθῶσιν, ἤθελον εὐρεῖν τὸ αἷτιον ταύτης τῆς μεταβολῆς ἐν ταῖς ἀσυχολαίαις· καὶ ταῖς ὑποθέσειν, αἵτινες, μηδαμινὰ οὔσαι κατὰ τὰ πρώτα ἔτη τοῦ γάμου, ἀπέβησαν μετὰ ταῦτα σπουδαιότεραι. Ἐἰ γυναῖκες! λυπεῖσθε ἀναμνηστικόμενα τὸ ἔαρ ἡμῶν· τοῦτο εἶνε φυσικόν· ἡ ζωὴ εἶνε τόσον ὠραία περὶ τὰ δέκα ὁκτώ ἔτη! Ἡ καρδιά θάλλει, εἶνε πλήρης πλάνης, ποιήσεως καὶ ἔρωτος· αἰέντωπώσαι· εἰσὶν ἡδονικώτατα, αἰ ὦρα παρέρχονται εὐτυχεῖς καὶ κατεσπευσμέναι, αἰ δὲ ἡδοναὶ συλλέγονται μετὰ πολλῆς τέρψεως. Ἐἰ γυναῖκες! αἰ ἡμέραι αὐταὶ εἰσὶ λαμπρόταται! ἀλλὰ φεῦ! τὸ πᾶν παρέρχεται ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ· τοιαύτη εἶνε ἡ ὀλβία εἰμαρμένη τῆς ἀνθρωπότητος· ὁ δὲ ἔρωτος εἶνε ἐκεῖνο, ὅπερ παρέρχεται πάντων τῶν λοιπῶν ταχύτερον. Ἐν τούτοις παρηγορήθητε, νέαι γυναῖκες, ὑπάρχει τι, ὅπερ κολάζει τὴν ἀλγεινὴν ταύτην ἀλήθειαν. Ὅταν τὸ σέβας καὶ ἡ ἐμπιστο-

σύνη ἀντικαταστήσωσι τὰς παραφορὰς τοῦ ἔρωτος, τότε ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη ριζοῦται βαθέως, καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς οἰκογενεῖας σὰς προσφέρει ἡσυχωτέραν καὶ διαρκεστέρην εὐδαιμονίαν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΙΩΑΝΝΗΣ Η. ΒΙΘΥΝΟΣ.

ΠΕΡΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΩΝ.

Ὁ μαργαρίτης δὲν ἔχει φήμην τόσον ἀρχαίαν σχετικῶς ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους πολυτίμους λίθους, οὐχ ἤττον ὅμως ἀπὸ εἴκοσι καὶ ἐπέκεινα αἰῶνων θεωρεῖται ὡς πολύτιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς κόσμημα. Κατὰ τὴν φράσιν ζηλωτοῦ τινος τῶν πολυτίμων λίθων, ἀφοῦ ὁ ὀφθαλμὸς ἐκτενίσθη εἰς τὴν ζωηρὰν λάμψιν τοῦ ἀδάμαντος, ἀσμένως ἐπικυπαύεται εἰς τὴν λεπτὴν καὶ ἀργυροειδῆ στιλπνότητά τοῦ μαργαρίτου, καθὼς παρηγορεῖται ἀπὸ τὸ ἱλαρὸν φέγγος τῆς σελήνης μετὰ τὸ τοῦ ἡλίου θαμβωτικὸν πῦρ.

Γνωστόν ἐστι πόσον ἐπιζήτητος ἦτο ἰδίως ὁ μαργαρίτης εἰς τὴν παράβολον πολυτέλειαν τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐδωρήσατο εἰς τὴν Σεροβιλίαν, μητέρα τοῦ Βρούτου, μαργαρίτην ἐκτιμώμενον ἀντὶ ἐξ ἑκατομμυρίων στατήρων ἢ 1,200,000 φράγκων. Τὰ δύο ἐκ μαργαρίτων πολυθρύλλητα ἐνώτια τῆς Κλεοπάτρας, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ βασιλέως τινὸς τῆς Ἀνατολῆς, εἶχον ἀξίαν 3,800,000 φράγκων· τὸν μὲν ἐκ τούτων τῶν μαργαρίτων κατέπιεν ἡ περιβόητος ἐκεῖνη βασίλισσα διαλελυμένον εἰς ὄζον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν παχὺν στρατιώτην της, ὡς καλεῖ ὁ Σκιζσπῆρος τὸν Ἀντώνιον, τὸν δὲ ἄλλον, διασωθέντα ἐκ παρομοίας τύχης, ἐδιχοτόμησεν διὰ νὰ κοσμήσῃ τὰ ὠτία τοῦ ἐν Πανθέῳ ἀγάλματος τῆς Ἀφροδίτης.

Ὁ μέγιστος μαργαρίτης, ὅστις εἶνε γνωστός σήμερον ἐν Εὐρώπῃ, εἶνε ὁ ἐκ Παναμά δωρηθεὶς Φιλίππῳ τῷ Β' τῆς Ἰσπανίας ἐν ἔτει 1579, ἀπιδωτὸς τὸ σχῆμα καὶ ἰσομεγέθης μὲ ὠδὸν περιστερᾶς, ἔλκων δὲ βάρους 126 καρατίων. Ἐπειδὴ δὲ μέχρι τοῦδε δὲν εὐρέθη ἕτερος ὅμοιος αὐτῶ, χρησιμεύει ὡς κομβίον τοῦ βασιλικῆς πύλου.

Ὁ μαργαρίτης τοῦ Σάχ τῆς Περσίας, ὁ δεχθεὶς εἰς τὸν Ταμερνιον ἐν ἔτει 1633, ἐξέτιματο 32,000 τουμῆνα, ἰσοδυναμοῦντα κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μὲ δις τόσας λίτρας στερλίνας.

Ὁ μέγας μαργαρίτης, ὁ ἐπὶ τοῦ στέμματος τοῦ αὐτοκράτορος Ροδόλφου τοῦ Β', ἐζύγιζε 30 καρατία.

Εὐρίσκειται εἰς τὸν κόσμον ἕτερος μαργαρίτης, ὀκταμαστότερος οὐχὶ διὰ τὴν στρογγυλότητά οὐδὲ διὰ τὸν ὄγκον, διότι δὲν ζυγίζει εἰμὴ 12 1/2 περίπου καρατία, ἀλλὰ διότι εἶνε τοιαύτης ἐξαιτίας στιλπνότητος καὶ τόσον καθαρὸς καὶ διαυγής, ὥστε δι' αὐτοῦ διαφαίνεται τὸ φῶς τοῦτον ἔχει ὁ κυριάρχης τῆς Μασκέτης, τῆς γονιμωτέρας ἐπαρχίας τῆς εὐδαιμόνου Ἀραβίας.

ἕτερος τοιοῦτος μαργαρίτης, ζυγίζων 28 σχεδὸν καρατία καὶ φαινόμενος ἐκ πρώτης ὄψεως διαφανῆς, εὐρίσκειται εἰς τὸ ἐν Μόσχᾳ Μουσείον τῶν Ζωσιμάδων, καὶ εἶνε ἐν ἐκ τῶν κειμηλίων, ὅσα ἐκλύουσιν εἰς Μόσχᾳ τοὺς περιηγητάς.

Οἱ κάλλιστοι μαργαρίται εὐρίσκονται εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰνδίας. Οἱ Ἰνδοὶ ποιητικῶς ἀποδίδουσι τὴν γένεσιν αὐτῶν εἰς βανίδας ὄρουσος, αἵτινες πίπτουσι εἰς τὰ ὄστρακα τοῦ μαργαριτοφόρου ἰχθύος. Οἱ Βραχμῶνες λέγουσιν, ὅτι ὁ ἰχθύς ἀναβαίνει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης κατὰ τὸν Μάιον, διὰ νὰ λάβῃ εἰς τὸ ὄστρακον αὐτοῦ τὴν βανίδα, ἥτις γίνεται τὸ κέντρον τοῦ μαργαρίτου, τελειοποιουμένου ἀκολουθῶς διὰ τῆς ἡλιακῆς θερμότητος.

Παράφρασιν τινὰ τῆς Ἰνδικῆς ταύτης ἰδέας πιθανὸν ὅτι ἔλαβεν ὁ Πλίνιος, καὶ, κατὰ τὸ σύνθημα, ἐκαλλώπισεν αὐτὴν μὲ ἰδίαν αὐτοῦ προσθήκας. «Οἱ μαργαρίται, λέγει, διαφέρουσι κατὰ τὴν ποιότητα τῆς ὄρουσος, ἐξ ἧς μορφώνονται. Ἄν ἦνε διαυγής, καὶ ἐκεῖνοι γίνονται διαυγεῖς, εἰ δὲ θολερὰ, καὶ ἐκεῖνοι γίνονται θολεροί· ἂν ὁ καιρὸς ἦνε συννεφώδης ὁπότεν ἡ πολυτίμος βανὴ εἰσέλθῃ ἐντὸς τοῦ ὄστράκου, ὁ μαργαρίτης λαμβάνει χλωμόν τι χρῶμα. Ἄν εἰς τὸ ὄστρακον ἐμβῆκε πλήρης βανὴς, ὁ μαργαρίτης γίνεται μεγάλος· ἀλλ' ἀστραπὴ ἐνδέχεται νὰ κάμῃ αὐτὸ ὥστε νὰ κλείσῃ αἰφνιδίως, καὶ τότε ὁ μαργαρίτης θέλει εἶσθαι μικρότατος. Ἄν βροντᾷ καθ' ἡν στιγμὴν εἰσέρχεται ἡ βανὴς, ὁ ἐξ αὐτῆς προκύπτων μαργαρίτης εἶνε κοίλος καὶ ἀσύστατος.»

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ ποιητικὴν φαντασίαν. Κατὰ δὲ τὸ ἐν γένει ὁμολογούμενον, ὁ μαργαρίτης προέρχεται ἐκ τινος ἀσθενείας, ἐκ νοσώδους συμπίξεως, γινομένης ἐν τῷ σώματι διαφόρων ἰχθύων. Τίνι τρόπῳ ἀρχίζει δὲ εἶνε ἀκριβῶς γνωστόν· ἀλλὰ πιθανὸν ὅτι κόκκος ἄμμου ἢ ἄλλο τι λεπτὸν ὁμοιοειδές, παρσιδύον εἰς τὸ ὄστρακον, ἐπιφέρει ἐρεθισμόν. Ἡ φύσις, μὴ ἰσχύουσα νὰ ἀποβάλῃ τὸ αἷτιον τῆς ἀνησυχίας, προσπαθεῖ νὰ τὸ καταστήσῃ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβές, καλύπτουσα αὐτὸ μὲ στρώματα τιτανώδους ὕλης, καὶ οὕτω σχηματίζεται ὁ μαργαρίτης· ὅτι δὲ βλάπτει οὗτος τὸν ἰχθὺν ἔπειτα ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἀλιέων τοῦ μαργαρίτου, οἵτινες διαβεβαίωσιν ὅτι τὰ μὲν λεῖα ὄστρακα σπανίως ἢ οὐδέποτε περιέχουσι μαργαρίτας, τὰ δὲ διστραμμένα σχεδὸν πάντοτε.

Ἡ Ἀσία εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἡ γῆ τῶν μαργαριτῶν, καὶ ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα, ὁ Περσικὸς Κόλπος καὶ ὁ Ἰνδικὸς Ωκεανὸς οἱ κυριώτεροι τόποι τῆς παραγωγῆς αὐτῶν, ἰδίως δὲ οἱ πρὸς δυσμὰς τῆς νήσου Ταπροβάνης ῥηχοὶ τόποι, οἵτινες βρούουσιν ἀπὸ μαργαριτοφόρα ὄστρακα. Ἐν Ἀμερικῇ ἡ τῶν μαργαριτῶν ἀλιεῖα περιωρίσθη κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν παράλιον τῆς Καλιφορνίας. Αἱ μαργαριτοφόροι νῆσοι ἐν τῷ Παναμακικῷ κόλπῳ ὀνομάσθησαν οὕτω διὰ τοὺς ἐκεῖ εὐρισκόμενους μαργαρίτας· ἀλλὰ νῦν αἱ κοῖται αὐτόσπε φαινόνται ἐξηνητημέναι, καὶ τὰ προϊόντα των δὲν εἶνε ἄξια λόγου. Ἐπίσης δὲ ἐν Ῥωσίᾳ, Σαξωνίᾳ, Βαυαρίᾳ καὶ τῇ λοιπῇ Γερμανίᾳ τινὲς τῶν ποταμῶν παρέχουσι μαργαρίτας.

Οἱ τῶν μαργαριτῶν ἀλιεῖς ἢ δύται, Ἰνδοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, βυθίζονται εἰς πολλῶν ὄργυιῶν βάθος ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ἀνακκλύπτουσι τὸ πολυτίμον ὄστρακώδερον τὸ περικλεῖον τοὺς μαργαρίτας πολλάκις εἰς βάθος 40—50 ποδῶν. Εἶνε ὀλόγυμοι, μικρὸν σιδηροῦν κἀνιστρον ἔχοντες περὶ τὸν λαίμῳ καὶ δίστομον μάχαιραν δεδεμένην εἰς τὸν βραχίονα αὐτῶν, τὸ μὲν ὅπως ἀποχωρίζουσι τὸ ὄστρακώδερον ἀπὸ τοῦ κοράλλινου βρά-

χους καὶ ῥίπτωσιν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ κανίστρου, τὸ δὲ ὕψος ὑπερασπίζονται ἑαυτοὺς ἐὰν ἤθελον ὀρμήσει κατ' αὐτῶν θαλάσσιος λύκος. Ὅταν δὲ ἡ ἀναπνοὴ τῶν τελειώσῃ, ἀναδύονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ νὰ βυθισθῶσι πάλιν μετὰ ἀνεστὶν ὀλίγων λεπτῶν.

Τρεῖς δὴ ἐπὶ ἑκατὸν λογιζόμενοι οἱ καταβροχοθίζόμενοι κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν καρχαριῶν καὶ τῶν λοιπῶν σαρκοβόρων θαλασσιῶν θηρίων, ἅτινα εἰσὶν ἄφθονα εἰς τὰ μέρη ταῦτα, καὶ δεκαπέντε καιρίως πληγωμένοι καὶ ἀποκεκομμένοι.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΒΑΥΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΒΑΥΑΡΩΝ.

(ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΩΓΟΥ, ΙΑΤΡΟΥ).

Χρόνον ἀρκετὸν ἐν Βαυαρία διατρίψας, ἀφορμὴν δὲ λαθῶν καὶ εὐκαιρίαν ὅπως γνωρίσω ἐκ τοῦ πλησίον τὰς διαφόρους τάξεις τῆς κοινωνίας καὶ σπουδάσω τὸν βίον καὶ τὰ ἤθη αὐτῶν, κρίνω καλὸν ὅπως προσφέρω τῷ περιέργῳ κοινῷ διὰ τῆς Ἐπταλόφου ὀλίγα τινα, ἐξ ἰδίας παρατηρήσεως ἀρυσθέντα, οὐδὲν δὲ τὸ πάθος καὶ τὴν υπερβολὴν φέροντα.

Οἱ Βαυαροὶ ἐν γένει εἰσὶ θερμότεροι ὀπαδοὶ καὶ λατρευταὶ τοῦ Πάπα. Ὅτε πρό τινος λόγος ἐγένετο περὶ ἀποβολῆς αὐτοῦ ἐκ Ρώμης, ἔχαιρον καὶ ἠύγνομόνουν οὐχὶ δι' ἄλλο, εἰμὴ διότι ὁ ἅγιος Πατὴρ τὴν γῆν αὐτῶν ἤθελε βεβαίως προτιμῆσει ὡς μέλλουσιν κατοικίαν καὶ ἔδραν τοῦ Δυτικισμοῦ. Κατ' αὐτοὺς, ἡ Βαυαρία ἐστὶν ἡ πιστοτέρα θυγάτηρ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὄντως εἰσερχόμενος τις ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῶν Βιτελσβάχων, πάραυτα διαγιγνώσκει τὸν φανατισμὸν καὶ τὴν θρησκομανίαν τῶν κατοίκων. Ἐν ἐκάστῃ γωνίᾳ, ἐν ἐκάστῳ διαδρόμῳ ἀνῆρτηται Χριστὸς ἐσταυρωμένος, Παναγία ὀδυρομένη, καὶ πλῆθος ἄλλων ἁγίων. Ὁ προσεκτικὸς περιηγητὴς εὐκόλως ἀνακαλύπτει τὰ σύνορα τοῦ τόπου· ἀντὶ λίθων καὶ πασσάλων ὁ Χριστὸς μετὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ δείκνυσιν τὴν δροστικὴν γραμμὴν. Καὶ οἱ κῆποι δὲ καὶ οἱ σιτοφόροι ἀγροὶ γέμουσι τοιούτων ἀπεικονισμάτων, διαφόρων τὸ τε μέγεθος καὶ τὸ χρῶμα καὶ τὴν μορφήν, ἀφιλόκαλον τὰ μάλιστα καὶ τὸν γέλωτα τοῦ ξένου διαβάτου κινούσαν.

Λόγιός τις κτηματίας Βαυαρὸς μοι ἔλεγεν, ὅτι κατεσκεύασε καὶ ἀνῆρτησεν εἰς τὰ κτήματα αὐτοῦ μέγαν ἀριθμὸν τοιούτων ἔργων, τὸ μὲν, ὅπως διατηρήσῃ τῶν χωρικῶν τὴν ἀρχαίαν δεισιδαιμονίαν καὶ τὸν φανατισμὸν, ὅπερ πολὺ συμφέρει τοῖς ἰσχυροῖς καὶ μεγάλοις, τὸ δὲ, ὅπως παρέξῃ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις ὀπωροφάγοις ζῴους φόβητρόν τι. Ἐντεῦθεν τὸ παράδοξον τῶν χρωμάτων καὶ τὸ δυσανάλογον καὶ ἀτεχνον τῆς κατασκευῆς· διὰ τοῦτο δὲ καὶ τινες τῶν εὐφυστέρων Βαυαρῶν φόβητρα ἢ μορμολύκεια πτηνῶν (Vogelschenen) αὐτὰ καλοῦσι.

Βεβαρημένος ὁ ὀδοιπὸρος ὑπὸ τῶν τοιούτων, εἰσέρχεται εἰς τὰς πόλεις, πολίχνας καὶ χωρία τῆς Βαυαρίας, νομίζων ὅτι ἄλλα θέλει ἰδεῖ καὶ ἀκούσει. Καὶ βλέπει μὲν ποικίλα καὶ ἀκούει διάφορα, ἀλλὰ ποτὲ δὲν παύουσιν αἱ συχναὶ ἀναρτήσεις καὶ καθηλώσεις τοῦ Θεοανθρώπου, οὐδὲ αἱ ἀπαγχονίσεις καὶ στρεβλώσεις τῶν ἀγιασάντων,

οὔτε αἱ γοεραὶ φωναὶ καὶ πολύστονοι παρακλήσεις τῶν ἐν μέσῳ τῶν ὁδῶν καὶ ἀγυιῶν γονυπετούντων καὶ προσευχομένων. Ἐκάστη σχεδὸν οἰκία ἀφιέρωται ἰδίῳ τινὶ ἁγίῳ προστάτῃ· πλάσσεται δὲ, γλύπτεται ἢ ἐξεικονίζεται ὁ ἅγιος οὗτος, οὐχὶ ὅπως ἔπαθε καὶ ἀπέθανεν, ὡς παρ' ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν ἀρέσκειαν τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἐν τινι χωρίῳ τῆς μέσης Φραγκονίας εἶδον τὸν Σωτῆρα πυροβολούμενον διὰ διστόμου πυροβόλου ὑπὸ δύο Ἰουδαίων ληστῶν· ἐν τινι ἑτέρῳ εἶδον τὴν Ἀειπάρθενον φασιγὰν θανατοῦσαν τὸν ὄφιν. Ἔστι δὲ ἡ πληθὺς τῶν τοιούτων κατὰ φαντασίαν καὶ ἰδιοτροπίαν εἰκονισμάτων ἢ εἰδώλων τόσον μεγάλη καὶ τόσον παράδοξος ἢ κατασκευὴ αὐτῶν, ὥστε πολλαχοῦ διὰ τούτων σημαίνονται συνήθως αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ οἰκίαι καὶ γίνονται καταληπταὶ τῷ ἔρωτῶντι, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν θυρῶν ἀριθμοὶ ἀποβαίνουσιν ἀσήμαντοι σχεδὸν καὶ ἄχρηστοι.

Πολλάκις τοῦ ἔτους τελοῦσι μεγαλοπρεπεῖς πομπᾶς καὶ λιτανεύουσιν οἱ κάτοικοι, εἰκόνας ἀργυρᾶς καὶ κεχρυσωμένας τῶν ἐσραζομένων ἁγίων ἐπὶ τῶν ὤμων φέροντες, καὶ ἀποστάσεις οὐ μικρὰς διατρέχοντες· δὲν παρέργεται δὲ ἡμέρα ἐν ἣ τὰ γράβια πρὸ πάντων καὶ αἱ προβεβηκυῖαι παρθέναι (alte jungfern) νὰ μένωσιν ἀμέτοχοι τοιαύτης τινὸς δημοσίας λιτανείας ἢ παρακλήσεως. Ἐκάστην τετάρτην μάλιστα καὶ σάββατον, ὅτε πληθὸς πολὺ συνέρχεται ἐκ τῶν περιχώρων εἰς τὰς μεγαλητέρας πόλεις πρὸς ἐκποίησιν τροφίμων καὶ ἄλλων διαφόρων προϊόντων ἐν τῇ ἀγορᾷ, πληροῦνται αἱ ὁδοὶ παχυσάρκων καὶ βαρυνικῶν χωρικῶν, καὶ ἐνοχλεῖται τὸ οὐς ἀκούον φωνὰς ἀσυναρτήτους καὶ ἄσματα κακῶφωνα πενιχρῶν καὶ ἐρυθρῶν τὴν ὄψιν γυναικῶν.

Ἡ κυβερνήσις παντὶ σθένει υποθάλπει τὴν θρησκομανίαν ταύτην. Ὁ νῦν βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας πολλὰ χορηγεῖ πρὸς ἀνέγερσιν ἐκκλησιῶν καὶ ἐτέρων δημοσίων προσκυνημάτων. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἀβελτηρίας προέβη ἄλλοτε ὁ γέρων Λουδοβίκος, ὥστε οὐδεὶς στρατιώτης ἢ ἀξιωματικὸς ἐτόλμα νὰ προσέλθῃ ἄνευ εὐχολογίου εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ· σὺν τῇ ἄλλῃ λοιπὸν ἀποσκευῇ ἐλάμβανεν ἕκαστος νεοσύλλεκτος καὶ εὐχολόγιον, ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως προσφερόμενον. Ἦν δὲ ὄντως ἄξιον γέλωτος, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς, περικεφαλαίαν καὶ παράσημα φέρων καὶ περιεζωσμένος ξίφος, νὰ φέρῃ εἰς χεῖρας καὶ τὸ εὐχολόγιον! Κατεστράφη μὲν τὸ κράτος τῶν Ἰησουϊτῶν ἐν Βαυαρία, ἀλλ' ἡ κυβερνήσις οὐδέποτε ἐπαύσατο τὰ αὐτὰ ἐπινοῦσα καὶ διαπράττουσα. Τὸν Ἰησουϊτισμὸν κατέβαλεν οὐχὶ ὁ λαὸς ἐν τῇ ἀναπτύξει καὶ προόδῳ αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὴ ἡ κυβερνήσις μᾶλλον, ὅπως ἀπολύτως ἄρηγ καὶ οὐδένα ἔχη τὸν ἐναντίον.

Ὁ Βαυαρὸς μισεὶ καὶ ἀπεχθάνεται τὸν Διαμαρτυρούμενον, ἐλεεινολογεῖ δὲ τὸν Ὀρθόδοξον Ἕλληνα. Γνωρίζει μὲν ὅτι καὶ πολλοὶ ἄλλοι λαοὶ, οἱοὶ Ρῶσσοι, Βούλγαροι κατὰ πρᾶξιν εὐσεβεύουσιν τὸ ἡμέτερον θρησκευμα, ἀλλ' ἡμεῖς μόνοι ἐσμὲν τὸ κάρφος τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Πολλοὶ μάλιστα πεποίθησαν ὅτι δὲν εἶνε μακρὰν ἢ ἡμέρα, καθ' ἣν πάντες οἱ σχισματικοὶ, πλὴν τῶν Ἑλλήνων, ἀσπασθήσονται τὸν πόδα τοῦ ἁγίου Πατρὸς. Οἱ Ἕλληνες, λέγουσιν, ἔγνωσαν τὴν ἀμαρτίαν αὐτῶν, ἀλλ' ἐμμένουσιν ἐκ πείσματος καὶ φανατισμοῦ τῇ ψευδεὶ αὐτῶν διδασκαλίᾳ. Ὅτε πρό τινος καιροῦ διεθρυλλήθη καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ

τῶν κληρικῶν ἐφημερίδων, ὅτι πολλὰ μυριάδες Βουλγάρων, τὸ δόγμα τῶν πατέρων αὐτῶν ἀπαρνηθεῖσαι, ἐπεκαλέσθησαν τὸ ἔλεος τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, ὑπερηχάριστήθησαν οἱ Βαυαροὶ καὶ πῖθους ἀπείρους ἀφρόντος ζήθου ἐξεκένωσαν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας!

Οἱ ἐν Βαυαρία Διαμαρτυρούμενοι, καίτοι ὀλιγάριθμοι, μισοῦνται, ὡς εἶπον, ὑπὲρ πολὺ. Ἡ νύξ τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου ἐστὶ τοῖς πολλοῖς ὠραία καὶ θεάρεστος ἀνάμνησις, οἱ δὲ μετέπειτα διωγμοὶ καὶ φόνοι ἔργον δικαιοσύνης. Ἐγνώρισα νέας ἐκ καλῶν οἰκογενειῶν τὸ γένος ἐλκούσας, ὧν ἡμῶς αἱ μητέρες δὲν ἐπέτρυσαν τοὺς ἔρωτας καὶ τὴν μέλλουσαν συζυγικὴν εὐδαιμονίαν, διότι οἱ μελλόνυμφοι ἦσαν Διαμαρτυρούμενοι. Αἱ νεάνιδες, τῇ καρδίᾳ μόνον αὐτῶν ὑπέικουσαι, διαμαρτύρονται ἐνώπιον τῶν γονέων καὶ φίλων καὶ θάλαρα καταχέουσι δάκρυα· ἀλλ' οἱ φανατικοὶ, ταῖς ἐπιτάξεσι καὶ παραγγελίαις τοῦ πεφυσιωμένου ἱερέως τοῦ οἴκου αὐτῶν τὸ οὐς παρεχόμενοι, τὴν φωνὴν τῆς φύσεως, τὸ αἶσθημα, τὸν ἅγιον ἔρωτα προσπαθοῦν νὰ καταπνίξωσι, καὶ ἕτερα λαμπρότερα ὑπισχυοῦνται ταῖς θυγατράσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ τίς βροτὸς δύναται νὰ ἐξχαρῆσῃ τὸ ἀληθὲς αἶσθημα, ἢ νὰ καταπραῦνη τοὺς ἐξ ἀγνοῦ ἔρωτας παλμοὺς τῆς καρδίας; Ἐν διαστήματι δύο ἑτῶν τέσσαρες νεάνιδες, τρυφεραὶ ὡς ῥόδον πρωίας καὶ ὠραία ὡς ἥλιος Μαΐου, ἐπροτίμησαν μᾶλλον τὸν θάνατον ἢ τὸν κόσμον τοῦτον μακρὰν τῶν ἐλεκετῶν τῆς καρδίας αὐτῶν. Ἡ πρώτη ἐδηλητηριάσθη, ἡ δευτέρα ἀπηγγονίσθη, αἱ δὲ τελευταῖαι εὗρον τὸν τάφον αὐτῶν ἐν τοῖς βέβηροις τοῦ ποταμοῦ. Τὴν τελευταίαν μάλιστα παρηκολούθησε καὶ ὁ πιστὸς ἑραστής, γράψας τὸ πρῶτον καὶ ἀποστείλας εἰς τὴν μητέρα τῆς ἐρωμένης γραμματίον, ἐν ᾧ περιείχοντο αἱ τρομερώτεραι ἀρχὴ κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς θρησκείας αὐτῆς.

Ἐγνώρισα γυναῖκα τινὰ, ἱκανῶς προβεβηκυῖαν δυτικὴν δὲ τὸ δόγμα, τῆς ὁποίας ἡ στενοτάτη φίλη ἐτέλει τοὺς γάμους αὐτῆς ἐν τῷ καιρῷ τῶν Διαμαρτυρουμένων. Νομίζετε ἴσως ὅτι αὕτη παρευρέθη, καίπερ ἰδίως προσκληθεῖσα; ὄχι· ὁ φανατισμὸς κατενίκησε τὸ τῆς φιλίας αἶσθημα.

Πολλοὶ τῶν Βαυαρῶν εἰς τὸν πατροπαράδοτον φανατισμὸν τῶν θυσιάζουσιν ἐνίοτε καὶ τὰ ὑλικά ἢ ἐμπορικά αὐτῶν συμφέροντα· δυσκόλως συνεταιρίζουσι μετὰ Διαμαρτυρουμένων, μάλιστα δὲ οἱ τῆς κατωτέρας κοινωνίας ἀνθρώποι. Ἀξιωματικοὶ δυτικοὶ καὶ ἕτεροι ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως, ἀποστελλόμενοι εἰς Νουρεμβέργην, πόλιν ἐμπορικωτάτην καὶ ἀρχαιοτάτην καὶ ὑπὸ 70,000 Διαμαρτυρουμένων κατοικουμένην, ἢ εἰς Ἀνσπάχην (Ansbach), ὡσάυτως πόλιν μικρὰν μὲν ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ δόγματος, βρυσυμοῦσιν οἱ ζυθοπόται καὶ νέφη πυκνὰ καπνοῦ ἐκφυσῶσιν ἐκ τῶν ῥωθίων αὐτῶν, διότι θέλουν βιώσει εἰς τόπον Λουθηρανῶν! « Ἡ ζῶη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τούτων, μοι ἔλεγε μῆτηρ ἀξιωματικοῦ τινος, ἡ γένησις τῶν λαμπρῶν ἡμῶν θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ τῶν πολυπληθῶν ναῶν, ἢ παῦσις τῆς προσευχῆς, ἐνθα ὁ εὐλογηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάπα εὐχεται καὶ εὐλογεῖ, ἔσονται ὁ θάνατός μου! » Καὶ τῶντι μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ ἀπέθανεν ἡ ὑπερβολὴ θρησκεία αὕτη γυνή.

Ἐν τῷ πλουσιωτάτῳ νοσοκομείῳ τῆς Βυρσεβούργης (Wursbourg), ὑπερ ἑκαταὶ καθολικῶν ὀνομάσθη, διότι

ὠκοδομήθη ὑπὸ δυτικοῦ Ἀρχιεπισκόπου (τοῦ Ἰουλιου), νομίζετε ὅτι οἱ Διαμαρτυρούμενοι ἀσθενεῖς ἀπολαμβάνουσι τῶν αὐτῶν περιθάλψεων καὶ περιποιήσεων, ὧν περ καὶ οἱ Δυτικοὶ; ὄχι· οἱ νοσοκόμοι νομίζουσιν ὅτι ἐκπληροῦσιν ἔργον ἅγιον καὶ ἱερὸν, προτιμώντες τοὺς δευτέρους τῶν πρώτων. Ὁ δὲ παραδοξότερον, ὅταν φέρηται λείψανον Διαμαρτυρουμένου εἰς τὸ νεκροταφεῖον, οὐδὲ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐξάγει ὁ νοθρὸς Βαυαρὸς, οὐδὲ ὑπόκλισιν τινα τοῦλάχιστον ποιεῖ ἐνώπιον τοῦ σταυροῦ· χαίνει μόνον καὶ οἰνεὶ ἐλεεινολογεῖ τὸν νεκρὸν διὰ τὴν αἰώνιαν αὐτοῦ καταδίκην. Δυτικοῦ ὅμως νεκροῦ φερομένου, γονυπετεῖ πάραυτα πᾶσα ἡ πληθὺς τῶν παρστώτων καὶ εὐχὰς ἀναπέμπει ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰψιστον.

Εἰσὶ δὲ οἱ Βαυαροὶ πικρότεροι καὶ σκληρότεροι κατὰ τῶν Ἰουδαίων, τῶν ὁποίων ὁ πλοῦτος μάλιστα ἐστὶ μᾶλλον ἐπαυξάνει τὴν ἀθυροσομίαν καὶ τὸ ὑβριστικὸν αὐτῶν. Φθόνος καὶ χαμερπῆς ἀντιζηλία εἰσὶν ἔμφυτα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Βαυαροῦ· τούτου δὲ ἕνεκα οὐδὲ ἡ εἴσοδος τῶν Ἰουδαίων ἐπιτρέπεται εἰς δημοσίους χοροὺς, ἐκ φόβου μήπως τὰ πολυτελῆ αὐτῶν ἐνδύματα καὶ οἱ τιμαλφεῖς λίθοι ἐκθαμβώσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μὴ ἐχόντων. Ὁ ἰσχυρότατος πρόεδρος τοῦ ἐν Βυρσεβούργῃ λαμπροῦ καταστήματος « Ἡ Ἀρμονία » ἠθέλησέ ποτε νὰ ἐγγράψῃ ἐν αὐτῷ μετὰ τῆς οἰκογενείας του ὡς τακτικὸν μέλος τὸν Ἰουδαῖον Hirsch, δεύτερον μετὰ τὸν Ροσχίλδην κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἰσχύν, ἕνεκα ἀτομικῶν συμφερόντων· ἀλλ' ἐξάνεστη ἅπασα ἡ πόλις ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτῳ, καὶ ὁ πρόεδρος, οὐ μόνον ἠναγκάσθη νὰ ἀποσύρῃ τὴν πρότασιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ τοῦ ἔδωκε, δεκτὴν γενομένην.

Ἡ Κυβερνήσις δὲν συγχωρεῖ πολλάκις εἰς τοὺς στρατιωτικὸς σχέσεις δημοσίας καὶ φιλικῶν ἐπίσημον μετὰ Ἰσραηλιτῶν, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸν λαὸν ἀρέσκουσιν αὐταὶ κατ' αὐτὸν, ἐκπίπτει ὁ τοιοῦτος στρατιωτικὸς τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Πρὸ τινων ἑτῶν ὑπολογαγὸς τις τοῦ πυροβολικοῦ ἠράσθη ὠραίας καὶ πλουσίας Ἰσραηλιτίδος. Ἐπὶ πολὺν χρόνον διέμεινον μυστικοὶ οἱ ἔρωτες, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ἠρβᾶθωνίσθη αὐτὴν ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, ὅτι αὐτὴ καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἔσονται χριστιανοί. Ἡ νεάνις ἐνέδωκεν ἀσμένως διότι ὑπερηγάπα αὐτὸν, οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς ἠλόγησαν τὸ ζεῦγος, διότι εἶδον καὶ ἐγνώρισαν τὸν ἀκραίφνη ἔρωτα ἀμφοτέρων. Ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθον εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἐγνώσθησαν τὴν ἐπαύριον ὡς μεμνησθευμένοι, καὶ ἰδοὺ ἐξήχθη ὁ φθόνος καὶ ὁ φανατισμὸς. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας διαταγὴ τοῦ Ἰπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν διέταξε τὴν σκληρὰν διάλυσιν τοῦ τρυφεροῦ ζεύγους! Ἀλλὰ τί ἰσχύουσι τὰ τοιαῦτα ἀπέναντι τῆς θελήσεως τῆς καρδίας; ἡ νέα ἐπὶ πολὺν χρόνον μελαινειμονοῦσα ἐπέθηκε τὸν νεκρὸν αὐτῆς μνηστῆρα, ὁ δὲ νέος ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ τοῦ βαθμοῦ του χάριν τῆς ὠραίας αὐτοῦ καὶ πειθῆς Ἰσραηλιτίδος, μεθ' ἧς ζῆ ἐν εὐδαιμονίᾳ μέχρι τῆς σήμερον.

Αἱ τῶν ἀνωτέρω τάξεων νέαι Βαυαρίδες ἐν γένει οὐδόλως εἰσὶ φανατικαί· περίεργον ὅμως ὅτι, γηράσκουσαι πολλαὶ, τοῦναντίον γίνονται τοιαῦτα. Ἐνόσω μάλιστα αἱ νεάνιδες εἰσὶν ἐλεύθεραι καὶ ἀνεξάρτητοι, οὐδὲν ἰσχύει ἡ θρησκεία καὶ ἡ δεισιδαιμονία· ἡ καρδία αὐτῶν αἰσθάνεται ὅτι ἄγνων ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ὑπάρχει. Ἐρως, εἰς θρησκείαν καὶ ἐθνικότητα ἀποβλέπων καὶ ἐν προλήψεσιν αὐ-

ζων και επικρατών, οὐκ ἔστιν ἔρωσ ἐκ πεποιθήσεως καὶ κλίσεως, ἀλλὰ συνθήκη τις ἀνευ κύρους καὶ διαρκούς εὐδαιμονίας. Δὲν εἶνε ὁ ἔρωσ ὁ ἀληθής, τὸ ἀρχαιότατον καὶ εὐγενέστατον αἶσθημα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ὁ γλυκύτερος καρπὸς τοῦ παραδείσου, τὸ δένδρον τῆς ζωῆς τῶν μελλουσῶν γενεῶν, ἀλλὰ ποταπὴ διαπραγματεύσις.

Ἡ Βαυαρὶς οὐδέποτε λησιμονεῖ ὠραίων τι λόγιον, ἢ εὐγενή τινα ἔκφρασιν, ἢ πρὸς κλησιν φιλοφρονητικὴν. Αἰπρωταὶ μάλιστα ἐντυπώσεις αὐτῆς εἰσὶν ἀνεξάλειπτοι· ἡ ἀθωότης καὶ εὐαισθησία ἐγγράσσει αὐτὰς ἐν ταῖς ἀγνοτήραϊς πτυχαῖς τῆς καρδίας αὐτῆς.

Γνωρίζω ἐν Βυρσεβούργῃ γυναῖκα πρὸς τριῶν ἐτῶν συζευθεισάν, ἣτις πολλάκις τοῦ ἔτους ρίπτει ἄνθη καὶ ῥόδα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς πόλεως ἀναπαυομένου ὁμογενοῦς ἡμῶν Κ. Τζερελέντη, καὶ δάκρυ ἐκαστοτε καταχέει γλυκερᾶς ἀναμνήσεως· διότι, ὅτε ὁ αἰμνηστος ἐσπούδαζεν ἐκεῖ, πολλάκις ὠρας πολλὰς ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ διήλθε συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτῆς, παρθένου ἔτι οὖσης. Οὐδὲ γάμος, οὐδὲ τέκνα, οὐδὲ φροντίδες οἰκιακαὶ, οὐδὲ συζύγου ἐνστάσεις καὶ παρατηρήσεις ἠδυνήθησαν ἄχρι τοῦδε νὰ ἐξαφανίσωσι τὴν πρώτην ἐκείνην ἐντύπωσιν τῆς ἀδόλου νεάνιδος, ἢ νὰ καταβάλωσι τὴν γλυκερὰν ταύτης ἀνάμνησιν. Ἡ Βαυαρὶς ἐν γενεῖ, ἅπαξ ἀγαπήσασα, ἐστὶ καὶ μένει ἡ πιστοτέρα καὶ πολυτιμότερα σύζυγος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΥΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΕΒΡΑΪΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

A'.

Ο ΨΕΥΔΟΜΕΣΣΙΑΣ ΒΑΡΚΟΧΕΒΑΣ.

Μόλις πεντηκονταετηρὶς παρήλθεν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, καὶ ὁ προφητοκτόνος τῶν Ἰουδαίων λαὸς περιῆλθε τῶντι εἰς τὴν οἰκτροτέραν ἀθλιότητα. Στενάζων ἔκυπτε τὸ πρῶν ἐκλεκτὸν τοῦτο ἔθνος τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸν Ῥωμαϊκὸν ζυγόν, ὁ δὲ ζυγὸς οὗτος τοσοῦτον μᾶλλον βαρὺς καὶ ἀφόρητος ἀπέβαινε εἰς αὐτὸ, καθ' ὅσον καθημερινῶς ἔβλεπε τὴν Ὁρησκίαν τοῦ προφηλακίζομένην, τὴν περιουσίαν τοῦ διαπραζομένην, καὶ τὰς τελετάς τοῦ παίγιον γινομένης τῶν νικητῶν. Ἐκ τούτου μεγάλη ἀγανάκτησις ἐπεκράτει ἐν Ἰουδαίᾳ, καὶ μῖσος ὑπόκωπον μὲν ἀλλ' ἄσπονδον κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

Ἀπὸ τῆς ἐπὶ Τίτου ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλῆμ. οἱ Ἑβραῖοι, καίπερ δισκορπισμένοι τῆδε κάκεισε εἰς διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, δὲν ἀπέλιπον ὅμως τὴν ἰδέαν ὅτι ἤθελον πάλιν ἀποκατασταθῆ εἰς τὴν μυριοπόθητον γῆν τῶν πατέρων των, καὶ ἀναστήσει τὸ καταλυθὲν κράτος των. Καὶ πολλάκις ἔκτοτε, ἰδίως δὲ ἐπὶ Τραϊανοῦ, ἀπεπειράθησαν νὰ ἀποσείσωσι τὸν Ῥωμαϊκὸν ζυγόν, καὶ τὰς ματαίας ταύτας ἀποπειράς διεδέχθησαν ἕτεραι, αἵτινες ἐπεβάρυνον μὲν ἔτι μᾶλλον τὸν ζυγόν των, δὲν ἀπήλπισαν ὅμως ἔτι αὐτοὺς περὶ τῆς ἐπιτεύξεως τῶν πόθων των.

Καὶ ἰδοὺ ἀνίσταται ὡς ἐκ θαύματος ἀνὴρ Ἑβραῖος, Συμεὼν καλούμενος, τολμηρὸς εἰς ἄκρον καὶ ἐπιχειρηματίας, ὅστις ἀποφασίζει ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ ἐλευθερώ-

σῆ τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Κυρίου λαόν, καὶ νὰ ἀνυψώσῃ αὐτὸν εἰς τὴν προτέραν τοῦ περιωπῆν καὶ εὐκλειαν. Ὁ ῥήθεις φατριάρχης, ἀποστείλας κρυφίως ἀποστόλους πρὸς τοὺς ἐν Μεσοποταμίᾳ, Αἰγύπτῳ, Ἑλλάδι, Ἰταλίᾳ καὶ αὐτῇ τῇ Γαλατικῇ διεσπαρμένους ὁμοθενεῖς του, εὐκόλως ἔπεισε πάντας νὰ ἐπιχειρήσωσι καὶ νέαν ἄλλην ἀπόπειραν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς αὐτονομίας των.

Προπαρασκευασθέντων πάντων, ὁ Συμεὼν ἀναπετάνυσσι τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀναγορεύεται βασιλεὺς καὶ Μεσσίας, καὶ ἀναλαμβάνει τὸ ἐπίθετον Βαρκοχεβάς, τὸ ὁποῖον ἐρμηνεύεται υἱὸς ἀσέρος, ὅπως πληρωθῆ τὸ ἐν τῇ Γραφῇ προφητευόμενον: «Ἄνα τελεῖ ἄσρον ἐξ Ἰακώβ, καὶ σκῆπτρον ἐγερεθήσεται ἐν Ἰσραὴλ!» Ὁ ψευδομεσσίας μετὰ τῶν φανατικῶν ὀπαδῶν του, ἐξ ἀπροόπτου ἐπιπεσόντες, κυριεύουσι πολλὰ φρούρια ὑπὸ Ῥωμαϊκῶν φρουρῶν κατεχόμενα, πάντας δὲ τοὺς κατοίκους καὶ ἰδίως τοὺς χριστιανούς, ὅσοι δὲν ἔστερεζαν νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτοὺς, ἀποσφάζουσιν ἀπανθρώπως ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 131, βασιλεύοντος τοῦ Ἀδριανοῦ.

Τὸ τόλμημα ἐν ἀρχῇ προώδευσεν ἐξαισίως, συντρεξάντων εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐκ διαφόρων τοῦ κόσμου μερῶν ἀναριθμητῶν Ἰουδαίων ὅπως μετὰσχῶσι τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἀπεγνωσμένους ἀγωνισθέντων πρὸς τὰς ἀκαταπαλαίστους Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις. Ὁ Ἰούλιος Σεβήρος, ἀρχηγὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ εἰς τῶν μεγαλύτερων στρατηγῶν τοῦ καιροῦ ἐκείνου, περιωρίσθη κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ μόνα τὰ ἀπροφύλακτα σώματα τῶν ἀποστατῶν, μὴ κρίνας φρόνιμον νὰ συνάψῃ πρὸς αὐτοὺς, ἔτι ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ φανατισμοῦ τῶν ὄντας, μάχην ἐκ τοῦ συστάδην. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅμως, κατευνασθείσης τῆς ἐξάψεως ἐκείνης, ἡ πειθαρχία καὶ ἡ τάξις τῶν Ῥωμαίων ὑπερίσχυσε τοῦ τυφλοῦ φανατισμοῦ τῶν Ἑβραίων, οἵτινες, μηδεμίαν τῶν τοῦ πολέμου πείραν ἔχοντες, εἶχον μωρῶς νομίσει ὅτι ἤρκει ἡ ἄλογος ὁρμή των πρὸς κατανίκησιν τῶν ἐν πολέμοις τεθραμμένων καὶ ὑπὸ ἀρίστων στρατηγῶν διοικουμένων Ῥωμαϊκῶν λεγεῶνων.

Τέλος ὁ Ἑβραϊκὸς στρατὸς, ἀποκλεισθεὶς εἰς τὸ φρούριον Βηθάρ, ἠναγκάσθη ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τῶν ταλαιπωριῶν νὰ παραδοθῆ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐχθρῶν. Οἱ νικηταί, ἐξηγηριωμένοι ὄντες διὰ τὰ ὅσα καὶ αὐτοὶ εἶχον ὑποφέρει δεινὰ παρὰ τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸν αἱματωδέστατον τοῦτον πόλεμον, διαρκέσαντα πέντε περίπου ἔτη, τὸν μὲν Βαρκοχεβᾶν ἐφόνευσαν διὰ σκληροτάτων βασάνων, τὸν δὲ πιστὸν τοῦ φίλον καὶ ἀρχηγὸν τῶν συνωμοτῶν, τὸν περιώνυμον παρ' Ἰουδαίους διὰ τὴν σοφίαν του Ἀκίβαν, ἐξέδειρον ζῶντα, τῶν δὲ λοιπῶν ὀπαδῶν τοὺς μὲν ἀπέσφαζαν, τοὺς δὲ ἐξηνδραπόδισαν.

Ἐξακόσιαι χιλιάδες Ἰουδαίων ἐθυσιάσθησαν κατὰ τὸν φοβερὸν τοῦτον πόλεμον, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες διεσπάρθησαν τὴν τελευταίαν καὶ γενικὴν αὐτῶν διασποράν.

B'.

Η ΕΠΙ ΡΙΧΑΡΔΟΥ ΣΦΑΓΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ.

Ἡ τρομερὰ σφαγὴ, περὶ ἧς κατωτέρω μνείαν ποιούμεθα, δὲν ἦτο παρὰ συμβεβηκὸς σύνηθες καὶ κοινότατον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας κατὰ τὸν μεσαιῶνα, τουτέστι τὴν ἐπο-

χῆν τοῦ ἀγρίου φανατισμοῦ καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων.

Τεθεὶς ἐκτὸς τοῦ νόμου καὶ ἀποχωρισθεὶς, οὕτως εἶπειν, τῆς ἀνθρωπότητος ὁ δυστυχὴς οὗτος λαὸς, περιεπλανᾶτο καθ' ὅλην τὴν γῆν, χωρὶς νὰ εὕρῃ που θέσιν, εἰς ἣν νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν του μετ' ἀσφαλείας. Ἀποτροπιαζόμενος ὑπὸ τῶν χριστιανῶν, ἐναντίον τῶν διδασκαλιῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ παραδείγματος τοῦ Θεοκλήτους Σωτῆρος, συγχωρήσαντος τοὺς σταυρωτάς του, ἀπέδωκεν αὐτοῖς μῖσος ἀντὶ μίσους, καὶ περιορίσας εἰς μόνην τὴν οἰκίαν του ὅσας τῶ ἔμενον ἀρετάς, δὲν ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἐχθρούς του ἢ τὴν πλεονεξίαν του.

Πλὴν διότι ἔπταισεν ἅπαξ ὁ πρῶν ἐκλεκτὸς οὗτος καὶ περιούσιος λαὸς, ὁ προπάτωρ τῶν λαῶν τῆς ὑψηλίου, ἔπρεπε, κατὰ τὰς ἀλόγους ἀρχὰς τινῶν μισανθρώπων, νὰ καταδικασθῆ εἰς τὸ νὰ φέρῃ αἰωνίως ἐπ' ὤμων τὴν κατάραν καὶ αἰωνίως νὰ τιμωρῆται ἀσπλάγγως; Τὸ ἐφεξῆς ἐπιεσόδιον δικαιοῦ τοῦλάχιστον τὸν λόγον ἡμῶν:

Ὅτε Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ θρόνου, ἀπηγόρευσεν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος εἰς πάντας τοὺς ἐν Λονδίῳ παροικοῦντας Ἰσραηλίτας νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν στέψιν αὐτοῦ, ἣτις ἔμελλε νὰ γίνῃ εἰς Οὐεστμινστερην τὴν 3 Σεπτεμβρίου 1157. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῶ ἐνέπνευσεν αἶσθημα δεισιδαιμονίας· ἐφοβήθη, δηλαδὴ, τὴν μαγείαν, ἣτις ἀπεδίδοτο εἰς αὐτοὺς.

Ἀλλὰ, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀσιανῶν τοῦ νὰ προσφέρωσι δῶρα εἰς πάντα νέον βασιλέα κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς στέψεώς του, Ἰουδαῖοι τινὲς, ἀγνοοῦντες ἴσως τὴν ῥηθείσαν διάταξιν, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν τόπον ἔθνα ἐγένετο ἡ τελετὴ, καὶ κατέθεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασιλέως τὰ δῶρά των, ἱκετεύοντες αὐτὸν νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ διαμένωσιν εἰς τὰς χώρας του, ὡς ἀφῆκον αὐτοὺς καὶ οἱ προκάτοχοί του. Οἱ ἄθλιοι ἰκέται διεκρίνοντο δι' ἰδίου ἱματισμοῦ, καὶ κυρίως διὰ τοῦ πρασίνου πύλου, ἐν ἔφερον ὑποχρεωτικῶς. Εἰς λοιπὸν ἐξ αὐτῶν κτυπάται ὑπὸ τινος χριστιανοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον οἱ ἀδελφοὶ, ἐπιπεσόντες κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς σύρουσιν ἐξω τῶν ἀνακτόρων καὶ τοὺς υποβάλλουσιν εἰς τοὺς σκληροτέρους προπηλακισμούς.

Οὕτω διαδίδεται τὸ παράδειγμα, καὶ ὄχλος τοῦ Λονδίνου καὶ πλείστοι ἄλλοι ἄνθρωποι, οἵτινες εἶχον συρρέσει μακρόθεν ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς τὴν τελετὴν, νομίσαντες ὅτι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἶχε διατάξει τὴν ἐξόντωσιν τῶν Ἰουδαίων, ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν δυστυχῶν τούτων, οὔτε γερόντων, οὔτε παιδίων, οὔτε γυναικῶν φειδόμενοι. Τινὲς οἰκογένεια ὀχυροῦνται εἰς τὰς οἰκίας των, νομίζουσαι ὅτι θὰ σωθῶσιν οὕτως, ἀλλ' εἰς μάτην· ὁ μακρινὸς ὄχλος, πεπονηὸς ὅτι προσφέρει θυσίαν εὐπρόσδεκτον πρὸς τιμὴν τοῦ νέου βασιλέως του, πυρπολεῖ αὐτὰς, καὶ οὕτω γίνονται εἰς τὰς φλόγας.

Τὸ παράδειγμα δὲ τῆς μητροπόλεως μιμοῦνται αἱ κυριώτεροι τοῦ βασιλείου πόλεις, καὶ τὸ Ἰσραηλιτικὸν αἷμα ῥέει ποταμῆδὸν εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κράτους. Εἰς Ἰόρκην, προγεγραμμένοι τινὲς Ἰουδαῖοι, ἰδόντες πάντας τοὺς ἀρνηθέντας τὸ βάπτισμα ἀδελφούς των σκληρῶς σφαγιασθέντας, κατέφυγον εἰς τινὰ πύργον καὶ ἐκεῖ ἀντέστησαν ἀπεγνωσμένως. Ἀλλ' ἡ ἐφοδὸς τῶν χριστιανῶν ἦν ἐπιχειρημένη καὶ φανερά· ὄθεν, προσκαλέσας αὐτοὺς ὁ ῥαββίνος αὐτῶν, τοὺς ἐλάλησεν οὕτω:

« Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ! ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν μᾶς προστάσσει νὰ ἀποθάνωμεν ὑπὲρ τοῦ νόμου αὐτοῦ, ὡς ἀπέθανόν ποτε καὶ οἱ πρόγονοί μας. Ἐὰν ἐμπέσωμεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, θὰ βασανισθῶμεν ἀνηλεῶς καὶ θὰ ἀποθάνωμεν. Ἄς ἀποδώσωμεν λοιπὸν εὐσεβῶς καὶ ἐκουσίως εἰς τὸν Πλάστην ἡμῶν τὴν ζῶην, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωκε. »

Καὶ πάντες σχεδὸν οἱ δυστυχεῖς ἐπευφήμησαν εἰς τοὺς λόγους τούτους.

Τότε οἱ Ἰσραηλιταί, διέδοσαν οἱ ἴδιοι τὸ πῦρ εἰς τὸν πύργον καὶ ἐρρίψαν εἰς τὰς φλόγας τὰ πλούσια ἐνδύματά των, τὰ κοσμήματα, τὰ σκεύη καὶ ὅ,τι πολυτίμον εἶχον· εἰς δὲ αὐτῶν, Ἰωακείμ, ὁ πλουσιώτατος μεταξὺ των, πρῶτος ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τῆς γυναικὸς του ἰδιοχειρῶς. Τότε καὶ οἱ ἄλλοι ἐμιμήθησαν τὸ παράδειγμά του, καὶ ὅτε πᾶσαι αἱ γυναῖκες ἐθυσιάσθησαν, πρῶτος πάλιν αὐτὸς ἠτοχειριάσθη καὶ τὸν ἐμιμήθησαν πάλιν οἱ λοιποὶ, πλὴν ὀλίγων τινῶν δυστυχῶν, εἰς οὓς ἀπέλιπεν ἡ γενναϊότης, καὶ οἵτινες, συλληφθέντες τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ὑπὸ τῶν πολιορκητῶν, ἀπέθανον οἰκτρότατον θάνατον.

Εἰς μάτην ὁ Ριχάρδος προσεπάθησε νὰ συλλάβῃ τοὺς ἐνόχους. Τὸ μῖσος καὶ ἡ περιφρόνησις, ἅπερ πάντες εἶχον πρὸς τὰ θύματα, ἠμποδίσαν τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀνακρίσεως καὶ μόνον τρεῖς χριστιανοὶ κατεδικάσθησαν· τοῦτο δὲ, ὅχι διὰ τὰς κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἀπανθρωπίας των, ἀλλὰ διὰ τὴν ζημίαν, ἣν ἐπροξένησαν εἰς τινὰς Ἄγγλους.

Ἀμφιβολία δὲν ὑπάρχει ὅτι ἅπασαι αἱ τοιοῦτου εἶδους οἰκτραὶ σταυροφορίαι κατὰ τὰς ζένων καὶ ἀδελφῶν, προσῆψαν πάντοτε αἱματηρὰν κηλίδα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐπὶ Χριστιανισμῷ ἐγκυκλωμένων Κρατῶν, τουτέστιν ἐπὶ Ὁρησκείᾳ, ἣτις ζητεῖ ἔλεον καὶ οὐχὶ θυσίαν!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΒΡΑΟΥΤΕΡ.

Ὁ βίος τοῦ περιώνυμου τούτου ζωγράφου τῆς Ὀλλανδικῆς Σχολῆς εἶνε λίαν ἀξιοπερίεργος, καθὼ προσφέρων ἡμῖν τὰς ἀνεξηγήτους ἐκείνας περιπετείας καὶ ἀντιφάσεις, εἰς ἃς ὑπόκειται ἡ ἀνθρωπίνη καρδία. Ὁ Ἀδριανὸς εἶνε εἰς τῶν ἐνδόξων ἐκείνων τυχοδιωκτῶν, οἵτινες διέρχονται τὸν βίον ὡς πανδοχεῖον, διασκορπιζόμενοι εἰς τὸν ἄνεμον τοὺς μαργαρίτας τῆς εὐφύας των, καὶ ἀποθηνήσκουσιν ἐν πλήρει νεότητι καθ' ἣν στιγμὴν ἀρχίζει νὰ γεννᾶται τὸ κενὸν ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ῥόδα καὶ τὸ μέλι τῶν ἡδονῶν μεταβάλλονται εἰς ἀκάνθας καὶ χολήν.

Ἀπ' αὐτῆς τῆς παιδικῆς του ἡλικίας εἰδείκνυεν ὁ Ἀδριανὸς μεγίστην πρὸς τὴν ζωγραφικὴν κλίσιν, καὶ ἐφηβὸς ἤδη ἠναγκάσθη ὡς ἐκ τῆς πενίας τῶν γονέων του νὰ προσπορίζεται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐργασίας. Ὁ περίφημος ζωγράφος Χάλλ, ἰδὼν μίαν τῶν ἡμερῶν ἄνθη καὶ ζῶα σχεδιογραφηθέντα ὑπὸ τοῦ νεανίου, προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐργαστήσιόν του, ὅπου, κατακλείσας αὐτὸν εἰς μικρὸν δωμάτιον, ἐξεμεταλλεύετο ἐπὶ μεγίστη ὠφελείᾳ τὰ προτερήματα τοῦ νέου ζωγράφου.

Ἀλλ' ὁ βίος οὗτος κατέστη ἀνυπόφορος εἰς τὸν Ἀδριανόν, ὅστις, ἐπόμενος ταῖς συμβουλαῖς συνεργάτου του τινός, ἀπεφάσισε νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τῆς εἰρκτῆς ταύτης.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΒΡΑΟΥΕΡ.

Και κατ' αρχάς μὲν ἐγκατεστάθη εἰς Ἀμστελδάμ, ὅπου μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως παρατήρησε πολλὰς εἰκόνας του, φερούσας τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου του καὶ πωλουμένας ἐπὶ ἀδρᾶ τιμῇ εἰς τοὺς μετὰ τῆς Ἀγγλίας ἐμπορευομένους κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν Ἑβραίου.

Τότε ὁ Ἀδριανὸς, ἐπιθυμῶν νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν αὐθεντικότητά των εἰκόνων τούτων καὶ νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἐργασίαν του ἀμειβομένην διὰ καταστίλτων δουκάτων, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἔργον καὶ ἐν ὀλιγοχρονίῳ διασήμετι ἐκέρθη οὐκ ὀλίγα. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐγκύψῃ μετὰ ζήλου εἰς τὸ ἔργον του, ἐπαρθεὶς ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῆς πρώτης εἰκόνας του, ἦν ἐπώλησεν ἀντὶ ἑκατὸν δουκάτων, ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τοῦ λοιποῦ ἄλλην διαμο-

νήν ἢ τὸ οἰνοπωλεῖον, καὶ τότε μόνον ἐξήρχετο ἀπ' αὐτοῦ, ὅτε ὁ οἰνοπώλης ἀπῆται ἐπιμόνως νὰ πληρωθῇ.

Ἡ πένια ἠνάγκασεν αὐτὸν καὶ αὐθις νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἔργον του, καὶ ἐννοίασεν ἐπὶ τούτῳ ἄλλοιόν τι δωμάτιον ἐντὸς ἐτέρου οἰνοπωλείου, ὅπου ἐνεπνεύσθη ἀρκούντως πρὸς καταρτισμὸν μιᾶς φυσικωτάτης εἰκόνας, παριστώσης τὰ ὄργανα τοῦ καπηλείου, καὶ ἦν ἐκαλοπώλησεν εἰς τοὺς ἐμπόρους· ἄλλως τε ὁ Βράουερ εἶχε τὴν ματαιότητα νὰ ζεσχήζῃ μᾶλλον τὰς εἰκόνας του καὶ νὰ ῥίπτῃ αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ, παρὰ νὰ προσφέρῃ αὐτὰς εἰς ἐλάσσονα τῆς ζητηθείσης τιμῆν.

Διὰ τῆς μαγικῆς ταύτης χάριτος τῆς γραφίδος του καὶ τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων του ὁ Ἀδριανὸς κατώρθωσε

νὰ σχηματίσῃ ἀξιόλογον κατάστασιν. Πλὴν, καθὼς τὸ πνεῦμά του διέφευγε διὰ τοῦ κρανίου του, οὕτω καὶ τὸ ἀργύριόν του ἐδραπέτευε διὰ μέσου τῶν σχισμᾶδων τῶν θυλακίων του· ἐπασχέ τὴν ἀθεράπευτον νόσον τῆς ἀκταστασίας, ἢ μᾶλλον τῆς ἀκηδίας.

Βεβαρημένος ἀπὸ γρῆν καὶ καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν δανειστῶν του, ὁ δυστυχὴς τεχνίτης ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸ Ἀμστελδάμ, ἀφοῦ ἐπώλησε καὶ αὐτὰ τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐνδύματτα, ἅτινα πρὶν εἶχεν ἀγοράσει· ἀντ' αὐτῶν δὲ ἔφερεν ἐνδύματτα, τὸ ὅποιον κατεσκεύασε μόνος ἐκ χονδρῶ καναβίνου πανίου τῆς ζωγραφικῆς, ὅπου μετέβαλε διὰ τῆς γραφίδος του εἰς πολυτελέστατον ὕφασμα, καὶ τὸ ὅποιον, ἐρωτώμενος πόθεν τὸ ἐπρομηθεύθη, ἔλεγεν ὅτι ἐξυφάνθη ἐπίτηδες δι' αὐτὸν ἐν Κίνα ὑπὸ τῶν μανδρινῶν τῆς Καντῶνος, καὶ ὅτι μετὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ὁ τεχνίτης του ἐκάθη.

Ἐλθὼν εἰς Ἀμβέρσην, διακοῦντος τοῦ πολέμου τῶν Κάτω Χωρῶν, καὶ ἐκληφθεὶς ὡς κατάσκοπος, συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Ἰσπανοῦ διοικητοῦ τῆς πόλεως εἰς ἀπαγχόνισιν. Ἀλλ' εὐτυχῶς εὔρεν ἐν τῷ φρουρίῳ, ἐν ᾧ ἦν καθειργμένος, ἀξιόλογον προστάτην, τὸν Δούκα τῆς Ἀρεμβέργης, φυλακισμένον ὄντα τότε καὶ αὐτὸν διὰ πολιτικᾶς αἰτίας· ὁ αὐτὸς τῷ ἐπρομήθευσε τὰ ἀναγκαζοῦντα πρὸς ἐργασίαν, καὶ ὁ Ἀδριανὸς ἐν ὀλιγοχρονίῳ διασήμετι ἐξετύλιξε θαυμασίως ἐπὶ πίνακος τὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του σκηνήν. Παρέστησε σύμπλεγμα Ἰσπανῶν στρατιωτῶν, παιζόντων τοὺς κύβους ἐπὶ ἀνεστραμμένου κιβωτίου· τόσῃ δὲ ζωηρότητα καὶ φυσικότητα ἀνέπτυξεν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὥστε ὁ Ρουβήνσιος ἰδὼν αὐτὸ ἀνέκραξε: «Τοῦτο θὰ ἦνε ἔργον τοῦ Βράουερ!» Καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ μέγας οὗτος ζωγράφος ἦλθεν εἰς τὸ φρούριον, ἐπέδωκεν εἰς τὸν διοικητὴν ἀναφορὰν ὑπὲρ τοῦ συναδέλφου του, καὶ κατώρθωσε νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

Ὁ Ρουβήνσιος ἔφερε πλήρη χάρις τὸν Ἀδριανὸν εἰς τὸ πολυτελὲς μέγαρόν του, τῷ προσέφερε μεγαλοπρεπῆ καὶ πλουσίαν ἐνδυμασίαν, πρὸς δὲ καὶ ὄρατον ἵππον διὰ νὰ περιέρχεται εἰς τὰς ἐξοχάς. Τότε ὁ Ἀδριανὸς συνέδεσε σχέσεις μὲ τοὺς καλητέρους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ζωγράφους, τοὺς πλείστους μαθητὰς τοῦ προστάτου τοῦ Ρουβήνσιου. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ εὐγνωμονῇ διὰ βίου πρὸς τὸν γενναῖον τοῦτον εὐεργέτην του, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὰς καταχρῆσεις στοῦς τοῦ ὑπὸ ποδαλγίας πάσχοντος τούτου πρῶτον ἀπεσταλμένου τοῦ Ἰνφάντου, καὶ ἐπιθυμήσας τὴν ζωὴν τοῦ καπηλείου καὶ τὸν ἄνετον βίον τῶν ὀργίων αὐτοῦ, ἐδραπέτευσε διὰ νυκτὸς, πωλήσας τὸν ἵππον του εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον τῆς πλησιοχώρου πόλεως, ὅπου περιέμενεν αὐτὸν καὶ αὐθις ἠπενία καὶ αἰ συμφοραί.

Ὁ ἀρτοποιὸς Κράσβεκ, θαυμαστὴς ἀπὸ πολλοῦ τῶν προτερημάτων τοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ θιασώτης τῆς γραφικῆς, εὗρέθη ὡς ἐκ τύχης ἀπέναντι αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν τοῦ καπηλείου. Ἐντὸς ὀλίγου διδάσκαλος καὶ μαθητῆς συνῆψαν γνωριμίαν, καὶ φιάλαι τινὲς ζύθου ἐχρησίμευσαν ὡς ὁ σύνδεσμος τῶν δύο τούτων φίλων. Ὁ Κράσβεκ, οὕτινος τὸ πνεῦμα κατέστη ὑπὸ τοῦ οἴνου λίαν ἐνθουσιῶν πρὸς φιλοξενίαν, ὠδήγησε τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τὸν Ἀδριανὸν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ παρέσχεν εἰς αὐτὸν τὸν ὠραιότερόν του θάλαμον, ζητήσας ὡς ἀμοιβὴν τῆς φιλοξενίας του νὰ τῷ διδάξῃ τὴν ζωγραφικὴν.

Ἀλλ' ὁ Ἀδριανὸς κακῶς ἀντήμειψε τὸν μαθητὴν καὶ προστάτην του. Εἶχεν οὗτος νέαν, ὠραίαν καὶ χαρίεσσαν σύζυγον, μεθ' ἧς ὁ τεχνίτης δὲν ἤργησε νὰ συνδέσῃ ἀθεμίτους σχέσεις· τὸ πρᾶγμα δὲν ἤργησε νὰ διεγείρῃ ὑπονοίας παρὰ τῷ ἀρτοποιῷ, καὶ ὠφελήθη ἐκ τῆς τέχνης, ἧς τὰς ἀπαρχὰς ἐμυεῖτο ἤδη, ὅπως καταφύγῃ εἰς κωμῶδιαν τινὰ, διαλύσασαν τὴν εὐτυχίαν ταύτην.

Ἀφοῦ ἔβαψε τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας μὲ πελιδνὴν τινα χροίαν, ἐζωγράφησεν ἐπὶ τοῦ τραχήλου βαθείαν τινα πληγὴν, ἐξέσχισε καὶ συνέστρεψε τὸ ὑποκάμισόν του, βάψας αὐτὸ μὲ αἷμα βοῦς, καὶ οὕτω καθημαγμένος ἐξηπλώθη ψυχρὸς καὶ ἀκίνητος ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ἡ εἰσθεσις ἐν τῇ σκηνῇ ἦτο καταπληκτικῆς τῶντι ἀληθείας· οὐδὲν ἔλειπε, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ αἰμοσταγοῦς καὶ ἐρριμμένου ἐπὶ τοῦ σκινιδώματος ἐγχειριδίου.

Ἡ Κυρία Κράσβεκ, ἅμα εἰσελθοῦσα εἰς τὸν θάλαμον, ἀφῆκε τρομερὰν κραυγὴν καὶ ἐλειποθύμησεν. Ὁ Βράουερ ἔσπευσεν ἀμέσως, καὶ ἤρχησε νὰ βοηθῇ τὴν ὠραίαν ἀρτοποιίδα· εἶτα δὲ ἀμφοτέρω, συνελθόντες ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς ἑαυτοὺς, ἤρχησαν νὰ ἀπαγγέλλωσιν ἐπιτάφιόν τινα λόγον, τοῦ ὁποῦ ἦτε ἔνοια καὶ τὸ γράμμα ἦν σκανδαλωδέστατα διὰ τὸν δυστυχῆ ἀρτοποιόν, ὅστις ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλος νὰ ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν καὶ νὰ καταδιώξῃ τὸν ἀχάριστον ξένον του μὲ τὸ ἐγχειρίδιον εἰς χεῖρας.

Τὸ σκανδαλῶδες τοῦτο συμβάν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἦν τὸ ἀντικείμενον πάσης συνομιλίας εἰς τὴν πόλιν, ὁ δὲ Βράουερ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Παρίσιους. Ἀλλὰ μὴ εὐρῶν καὶ ἐκεῖ ἐργασίαν, διότι ἡ αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ Καρδινάλιος Ριχελιεύς δὲν εἶχεν εἰς ὑπόληψιν τοὺς ζωγράφους τῶν οἰνοπωλείων, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς Ἀμβέρσην, ἐξηντλημένος ἀπὸ ταλαιπωρίαν καὶ πείναν, καθ' ἣν ὥραν ἐκλείοντο αἱ θύραι τῆς πόλεως· ὥστε ἠναγκάσθη νὰ κατακλιθῇ εἰς λάκκον τινὰ τῆς ὁδοῦ, καταθασανίζόμενος ὅλην τὴν νύκτα ὑπὸ τῆς θέρμης, καὶ τὴν ἐπαύριον μετεφέρθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπου ἀπέθανε τῷ 1649, εἰς ἡλικίαν 32 ἐτῶν.

Τὸ σῶμά του, ῥιφθὲν εἰς λάκκον τινὰ τοῦ κοιμητηρίου τῶν χυλορικῶν, ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Ρουβήνσιου, ὅστις ἔθαψεν αὐτὸ μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν ναὸν τῶν Καρμηλιτῶν, καὶ ἐμελλε μάλιστα νὰ τῷ ἀνεγείρῃ δι' ἐξόδων του πολυτελέστατον μνημεῖον· ἀλλ' ὁ θάνατος, ἀφαρπάσας αὐτὸν μῆνας τινὰς κατόπιν, τὸν ἐμπόδισε τοῦ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιον τοῦτο.

Ὁ Ἀδριανὸς κατέλιπε πολλὰς ἀξιολόγους εἰκόνας, καὶ πληθὺν σχεδιογραφημάτων. Αἱ ζωγραφίαι τοῦ τεχνίτου τούτου εἰσὶν ἀξιοθαύμαστοι διὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν ἀρμονίαν τῶν χρωμάτων, καὶ διὰ τὴν φυσικότητα καὶ τὴν λεπτότητα τῶν σκιῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ, ἑθνικὸν μυθιστόρημα, ἐκδιδόντος Ν. Ἀργυριάδου. Τόμος Α'—Β'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1863.

Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ κατὰ πάντα λόγον ἀξιολόγου τούτου συγγράμματος ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι πρό-

καιται περι βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ τις νὰ ἀναγνώσῃ ἀπαξ, ὅπως τερπνῶς διέλθῃ ὥρας τινὰς ἢ ἡμέρας τῆς ἀργίας του· καὶ ὅμως τὸ σύγγραμμα τοῦτο ὀφείλει νὰ ἦ κτῆμα, καὶ κτῆμα ἐσαεὶ πάσης Ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Διότι οὔτε κυρίως μυθιστόρημα εἶνε, κατὰ τῆς καταρχῆσεως τῶν ὁποίων δεινῶς καταφέρεται ὁ ἐκδότης ἐν τῷ συντόμῳ προλόγῳ του, ἀλλὰ βιβλίον διδασκαλικώτατον τῆς εὐκλεοῦς ἐκείνης ἐποχῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ· καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι οὐδὲν ἄλλο βιβλίον, ἐξ ὧν ἀνέγνωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν γλώσσαν, ἠδυνήθη νὰ ἐμπνεύσῃ ἡμῖν λαμπροτέραν ἰδέαν τοῦ μεγαλείου τῶν προγόνων ἡμῶν καὶ τῆς δόξης καὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ Περικλέους, τῆς Ἀσπασίας καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου.

Τὸ ὅλον τοῦ ὠραίου τούτου κειμηλίου διεξεληθόντες ἐμείναμεν καταγοητευμένοι, θαυμάσαντες ἐν αὐτῷ τὴν τε ἀλληλουχίαν καὶ σύνθεσιν τῆς πράξεως καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ σύγγραμμα, πρωτεύοντα πρόσωπα ἔχον τοὺς περιδοξοτέρους ἀνδρας τῆς ἀρχαιότητος, δύναται νὰ διεγείρῃ ἐν ἡμῖν. Καὶ τῶντι, τί περιεργότερον καὶ μάλλον συγκινοῦν, ἢ νὰ βλέπῃ τις τὸν ἰσόθεον ἐκεῖνον πολιτικὸν ἀνδρα τῆς ὠραιότερας ἐποχῆς τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὸν δαιμόνιον Περικλέα, πολιτευόμενον καὶ δημηγοροῦντα ὅπως ἀποκαταστήσῃ τὴν πατρίδα του μίαν καὶ μόνην μεγάλην συνταγματικὴν καὶ ἐλευθέραν ἰσοπολιτείαν; Τί ἐπαγωγότερον, ἢ νὰ βλέπῃ τὴν περιφανῆ αὐτοῦ συμβουλήν, τὴν λογίαν Ἀσπασίαν, συναντιλαμβανομένην αὐτῷ καὶ διαλεγομένην περὶ ἀθανασίας ψυχῆς καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς χειραφετήσεως καὶ ἐξευγενίσεως τοῦ ὠραίου φύλου; Τί διδασκαλικώτερον, ἢ νὰ ἀκούῃ τοὺς δύο ἐξόχους νόας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τὸν Σωκράτην καὶ Ἀναξαγόραν, ἀνερευδώντας τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ κηρύττοντας σωτηριωδιστέρας καὶ ἀληθεστέραις θρησκευτικὰς ἀρχάς;

Ἐκτὸς δὲ τούτων, πληθὺς ἄλλων μεγάλων ἀνδρῶν τῆς Περικλείου ἐποχῆς, ἐν οἷς Ἀλκιβιάδης, Κρίτων, Φειδίαις, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐναντίας τοῦ Περικλέους φατρίας· Θουκυδίδης καὶ Κλέων καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ἀντιπολιτευόμενοι τὸν Περικλέα· οἱ δημοκρατικοὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ καὶ οἱ συντηρητικοὶ, οἱ δημαγωγοὶ καὶ οἱ συκοφάνται τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων καὶ οἱ τῶν Σπαρτιατῶν πρέσβεις, εἰσὶ τὰ κυριώτερα πρόσωπα τοῦ ἐθνικωτάτου ἱστορήματος, ὅπερ πρόκειται τερπνότατον, διδασκαλικώτατον καὶ ἐπαγωγὸν ἀνάγνωσμα τοῖς φίλοις τῶν ὠφελίμων ὁμογενεῶν.

Τὸ ζῶηρον τοῦτο ἐπεισόδιον, οὕτως εἰπεῖν, μιᾶς τῶν λαμπροτέρων ἐποχῶν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος τοσοῦτον ἔχει τερπνὰς πλοκάς καὶ περιέργους περιπετείας, ὥστε καὶ Ἀπόκρυφα τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων δύναται τις προσφεύσασθαι νὰ τὸ ὀνομάσῃ. Ὡς διδασκατικὸν δὲ, εἶνε ὅλως ἄμικτον τῆς ὑπολινθανοῦσης ἐκείνης διαφθορᾶς, ἢ τῆς δηλητηριώδους ἀναθυμιάσεως, ἣν ἀποπνέουσι πολλὰ τῶν σημερινῶν μυθιστορημάτων· διὸ καὶ ἀφόβως οἱ γονεῖς δύνανται νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ περισπουδάστου τούτου πονήματος εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας των, προτιμῶντες αὐτὸ ἀσυγκρίτως τῶν καταπλημμυρησάντων ἡμᾶς ξένων μυθιστορημάτων.

Διήρηται δὲ τὸ βιβλίον εἰς ΜΕ κεφάλαια, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισυναπτομεν κατωτέρω μικρὰ τινὰ ἀποσπάσματα, ὅπως δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τοῦ συγγράμματος τούτου εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑπταλόφου, νομίζοντες δημο-

σιογραφικὸν ἡμῶν καθήκον νὰ μὴ παρεργώμεθα ἐν σιγῇ συγγράμματα μεγίστην παρέχοντα ὠφέλειαν τοῖς ἀναγινώσκουσι καὶ τιμῶντα τὴν δημοσιογραφίαν ἡμῶν.

Εἰς τὸ Ἀ Κεφάλαιον, ἐπιγραφόμενον Ἡ ἐπάνοδος τῶν νικητῶν, παριστάνεται ἡ κατάστασις τοῦ γυναικείου φύλου, μηδὲν ὡς σχεδὸν διαφέρουσα τῆς καταστάσεως τῶν εἰς τοὺς γυναικωνίτας κατακλιεῖστων Ἀσιατῶν γυναικῶν, οἱ δὲ συκοφάνται τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων παρίσανται δεινοὶ περὶ τὴν συκοφαντικὴν αὐτῶν τέχνην. Καὶ ὅμως « δαφνοστεφῆς καὶ ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν μουσικῶν ὀργάνων εἰς-ἔπλεον εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς ἀξίολογος γόλος τριτήρων, ἄπασαι δὲ αἱ περὶ τὸν λιμένα ἀκταὶ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πολλῶν μυριάδων θεατῶν, διότι οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέστρεφον νικηταὶ ἐκ τῆς Εὐβοϊκῆς ἐκστρατείας. . . Καὶ τὴν ἡλικίαν δὲ προβεβηκότας γέροντες, ἀγωνισάμενοι ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς νεότητος ἐν τε Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς καὶ Μυκάλλῃ, ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ ὑποδεχθῶσι διὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν των τοὺς Ἀθηναίους νεανίσκους, οἵτινες ἀξίως τῶν Μαραθωνομάχων διέσωσαν τὴν τιμὴν τῶν Ἀθηναίων ὅπλων. . . Ἐπὶ τῆς πλώρας τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ προπλέοντος πλοίου, μηδὲν ὡς σχεδὸν συγκινοῦμενος ὑπὸ τῶν ζητωκραυγῶν καὶ ἀλαλαγμῶν καὶ τῶν ἐπευφημιῶν τοῦ λαοῦ, τοῦ παρατεταγμένου εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Πειραιῶς, ζητωκραυγῶν καὶ ἐπευφημιῶν ἐπαναλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ στόλου, ἴστατο ἀνὴρ, τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ σπουδαῖον σχῆμα, τὸ ὄξυδερκὲς καὶ διαπερατικὸν βλέμμα, καὶ τὸ μεγαλοφυῆς ἐμφάνειον καὶ σεβασμὸν ἐμπνέον πρόσωπον, ἐμαρτύρουν ἐν αὐτῷ τὸν τροπαιοφόρον στρατηγόν. Τὸ σύννον ὅμως καὶ σοβαρὸν βλέμμα, δι' οὗ προέβλεπε τὸν ἐπὶ τῆς προκυμαίας καὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Πειραιῶς θορυβῶδῶς συνωθούμενον πολυτάραχον δῆμον, ἦτο βλέμμα φιλοσόφου μάλλον παρὰ μαχητοῦ. Ὅστις δὲ ἤθελεν ἐκ τοῦ πλησίον παρατηρήσει αὐτὸν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, μόλις δυνάμενος νὰ κατάρτη ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ ὑποσαλεύμενον ἀφανὲς τι μείδιμα, ἤθελεν ἐνοήσει ἐκ τῆς ὕψεως τοῦ ἀνδρὸς ὅτι ὀλιγώτερον συνησθάνετο τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ ἀγαθῆ τύχῃ ἐκ τοῦ πολέμου ἐπανερχομένου στρατηγοῦ, ὅσον μονονουχί περιφρονητικὸν τινὰ οἶκτον διὰ τὸν ἀσφαθῆ καὶ παλίμβουλον ὄχλον, ὅστις δι' ὁμοίων τιμῶν καὶ ἐπευφημιῶν ὑποδεξιωθείς ἄλλοτε τὸν Μιλτιάδην καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ἐκεῖνον μὲν ἐν τῷ δεσποτηρίῳ, τοῦτον δὲ ἐπὶ ξένης γῆς κατηνάγκασε νὰ τελευτήσωσι τὸν βίον. Ὁ περιφρονητικῶς οἰκτεῖρων τὸ παλίμβουλον τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων οὗτος ἀνὴρ ἴστατο λοιπὸν ἐπὶ τῆς πλώρας τοῦ πρωτοστατοῦντος πλοίου ἐν τῇ ἀπαθεί καὶ μεγαλοπρεπεῖ ἡρεμῆ ἀγάλατος τοῦ Φειδίου. . . καὶ οὗτος οὐδεὶς ἄλλος ἦν ἢ αὐτὸς ὁ Ὀλύμπιος Περικλῆς. . . Πολλῶ λαμπρότερος ἐξηγήθη ἀλαλαγμὸς τοῦ λαοῦ, ὅτε ὁ στρατηγὸς ἐκ τῆς πλώρας τοῦ ἑαυτοῦ πλοίου ἐλαφρῶ κινήματι ἐξεπήδησεν ἐπὶ τὴν ξηράν. « Χαῖρε γόνε τοῦ Ξανθίππου, τροπαιοῦχε υἱὲ νικηφόρου πατρός! » αὕτη ὑπήρξεν ἡ μυριόφωνος κραυγὴ, ἢ διὰ τῶν μακρῶν τοῦ Θεμιστοκλέους τειχῶν διηγήσασα καὶ ὡς θριαμβευτικὸς παιὰν ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων τῆς ἀκροπόλεως ἀντηγήσασα βράχων. Ἐκλινε δὲ τὴν κεφαλὴν ὁ στρατηγὸς πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἑαυτοῦ πρὸς τὸν λαὸν εὐγνωμοσύνης. »

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων δύναται τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς

ἀξίας τοῦ ὅλου ἔργου. Τὸ καθ' ἡμᾶς, φρονούμεν ὅτι ἀπεκτήσαμεν δύο κάλλιστα ἀναγνώσματα διὰ τὴν νεολογίαν ἡμῶν: τὸν ἀθάνατον Γερροστάθην διὰ τὰ ἀλληλοδιδακτικὰ καὶ τὸν Περικλέα διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα.

Ἐκ τοῦ ἀξιολόγου τούτου πονήματος θέλομεν ἀρῆσθαι ἔστιν ὅτε ἀποσπάσματά τινὰ, δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἰδιαίτερα ἐθνικὰ διηγημάτια.

Ρ.

ΠΟΡΕΙΑΣ.

ΤΟ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Θεέ μου! τὸ μικρὸν αὐτὸ τί Σ' ἔπτεισε παιδίον;
τὸν κρατῶν πῶς ἔβλαψε τὸ ἀσθενὲς Σου πλάσμα;
Μὴ Σὲ ἀφύπνισε τυχὸν μὲ ἄκρον τι ἄσμα,
ἢ ἄνθος τι μὴ Σ' ἔθραυσε πηδῶν εἰς τὸ πεδίον;

Τί ἄλλο μέγα ἔγκλημα νὰ πράξῃ ἠδυνήθη
καὶ τί κακούργημα φρικτὸν εἰς τὸν βραχίονα τοῦ βίου,
ὥστε βατάνων ἄξιον καὶ πόνων καὶ δακρύων
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ Σου τῇ φοβερᾷ ἐκρήθη;

Ἴδὲ, ἀντὶ εἰς τοὺς ἀγρούς ἐλεύθερον καὶ χαίρον,
μὲ ῥοδόχρους περὶαῖς καὶ μὲ γελῶν ὄμμα
νὰ τρέχῃ, κατὰ ἀσθενὲς εἰς τὸ μικρὸν τοῦ στῤῥωμα,
καὶ τοὺς συντρόφους παίζοντας ἀκούει ὑποφέρον.

Ἄν τὸ λυπεῖσαι Σὺ; ἐμὲ μὲ σ' ἔζει τὴν καρδίαν
ἀδίκως πάσῃ, τρυφερὸν, ἀδύνατον παιδίον,
πεινόμενον νὰ μείδιᾷ ἐν μέσῳ τῶν δακρύων
καὶ μέλρι τῆς ἐσ' ἄτης τοῦ πνοῆς μὲ τὴν γλυκεῖαν

φωνὴν τοῦ διαθεοῦ ὅτι δὲν πάσχει πλέον·
διότι βλέπει τὴν πτωχὴν μητέρα του, ῥιγώσα,
πράφρονον νὰ τὸ θεωρῇ, καὶ ἔπειτα σιγῶσα
νὰ στρέφῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ ὄμμα τῆς τὸ κατόν.

Καὶ ἂν ἐμπνεύσῃ! διατὶ πλὴν τότε ἐγεννήθη;
μὲ τοὺς ἀλλοῖους διατὶ γονεῖς δεσμούς νὰ δεσῃ;
ἢ ὅταν ἀπαξ ἔδεσε καὶ ἀπαξ ἠγαπήθη,
τίς ὁ σκληρὸς ὅστις τολμᾷ νὰ τοῖς τὸ ἀφαιρέσῃ;

Ἐλθὲ καὶ κλίνον, ἴψιστε, εἰς τὸ πτωχόν του στῤῥωμα
καὶ τὴν ἔγγυς του ἀπελπιν ἀνείπισον μητέρα,
καὶ ἔσο ἔσο ἴλαος ἐν τῇ μικρᾷ μας σφίρῃ
ἂν βλάσφημον εἰς τὸ ἔξῃς ἀνοίγεται τι στόμα.

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Ἐνῷ ἀκόμη ὁ ἀστὴρ τοῦ βίου μας ἀγιάζει
καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου μας ἀκτῖς του παίζε μίαν,
ἐνῷ τὰ βλέφαρά μας νύξ ἀκόμη δὲν σκιάζει
καὶ ἡ λίμνη, ἐφ' ἧς πλέομεν, εἶν' ἡρεμος καὶ λεία·

ἀνάσχεις, φίλε, πρὸς στιγμήν τῆς λήθους μας τὸν ὀρίμον
καὶ πρὸς τὸ φεῦγον παρελθὸν ὅς ῥέψομεν ἐν βλέμμα,
πρὶν τὸν σκληρὸν τοῦ ὄψιμου μᾶς ἐπιβάλλῃ νόμον,
ἢ κλύδων εἰς τὰς φλέβας μας παγῶσῃ τις τὸ αἷμα.

Βραδύτερον ἀπαίσιος τίς οἶδεν ἴσως τύχη
τὸ σκάφος μας τὸ εὐθραυστον ἀπλήστως ἀναμένει·
ἢ αὐρα αὕτη, ἣτις νῦν τὰς πτέρυγας του λείγει,
μὴ θάρσει, αὐρα πάντοτε τερπνὴ δὲν θέλει μένει.

Καὶ πρῶτον ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐκείνης παραλίας
τῶν βρεφικῶν μας ἴδ' ἐκεῖ ἴχνηματα βημάτων,
ὅπου ἀκόμη νήπιοι νουθροὶ μετὰ δαίλιας
τὴν νάρκην ἀπερρίπτομεν τῶν πρώτων κινήματων.

Ἐκεῖ, πρὶν εἶναι τῆς ζωῆς τὸ πλοῖον ἐπιβῶμεν
ναῦται, καὶ ἡ πετρα μ' ἀλμυροῦς ἀφροῦς μᾶς περιλούσῃ,
παρὰ τὴν ὄχθην εὐθυμοὶ καὶ ἀμέριμοι ἐξώμεν,
πρὶν τις φροντίς τοῦ λογισμοῦ τὰ ῥόπτρα εἶναι κρούσῃ·

καὶ ἂν τυχὸν ἐβλέπομεν μικρὰν ἀνεμοζάλην,
καὶ πρὸς στιγμήν τὰ στήθη μας ὁ φόβος εἰσεχώρει,
ἐτρέχομεν πρὸς ἄστυλον—τὴν μητρικὴν ἀγκάλην,
καὶ ἐν φιλίῳ τοῦ τρώμου μας τὸ δάκρυ παρηγόρει.

Εἰπέ, δὲν βλέπεις νέφραλον ἐπ' ἄχρυσον, ἐκεῖνα
τὰ ἔτη τὰ εὐδαίμονα καὶ ἀθῶα περιβάλλον;
δὲν βλέπεις ῥόδι' ἀμάρταντα, λευκὰ δὲν βλέπεις κρίνα;
ἐκεῖ τὰς τὴν ὄχθην πέλαγος δὲν βλέπεις ἴων θάλλον;

Ἦ! μόνον παιδὸς πέπτρωται νὰ παίζωμεν μὲ ῥόδα,
καὶ παῖδες τὰ ἡδῶα των δὲν ἐκτιμῶμεν μῦρα,
ἀλλ' ἀλαζόνα ἐπ' αὐτῶν φέρομεν φεῦ! τὸν πόδα,
ἐνῷ κἂν ἐν βραδύτερον δὲν μᾶς δωρετὴ ἢ Μοῖρα!

Θνητοί! ἡ εὐτυχία μας τὴν ἡλικίαν μόνον
τὴν παιδικὴν τῆς ἐντελοῦς ἀγνοίας ἀναθάλλει·
ὁ νοῦς μας μάττην τὴν ζητεῖ τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον,
καὶ μάττην τέλος ἂν ποσῶς ὑπάρχῃ ἀμφιβάλλει.

Ἴδὲ κατόπιν . . . ἄρχεται ἡ πρώτη ἀηδία,
καὶ ἡ τῶν πτερυγῶν δεξιὰ τοῦ ὄλβου μας ἐκόπη!
τὰ ἄνθη διεδέχθησαν τὰ σκυθρωπὰ βιβλία,
καὶ διδάσκαλός ἢ μορφή, οἱ μὶθῶι καὶ οἱ κόποι.

Ἴδὲ παρέει—τῆς γολῆς ἐκτείνεται τὸ μέρος,
ὅπου πικροὶ ἐκφύονται τῶν ὀλίψεων οἱ κλώνες·
ἐκεῖ μᾶς οἰνοχόησε τὸ νέκταρ τοῦ ὄξωτος,
καὶ ἄνθ' ἠδονῆς τὰ γελιῆ μας ἔσφαξαν ἀλγηδόνες.

Τοῦ παρελθόντος φάσματα, μακρὰν! ὦ ἀνιμνήσαις,
μὴ τὰς πληγὰς μου ζήετε τὰς μόλις οὐλωθείσας·
μὴ μόλις τῶν δακρύων μου τὰς σταιρευσάσας βρῦσαις
νέας πληγὰς προσφέρετε εἰς λύπας ἀντηθείσας.

Ἄρκετ! θυμιάμ' ἄφρονον ἔκκυσα τὸν βωμόν σας,
καὶ ἠδονῆς ὥρας πολυτέλας προσέφερον θυσίαν·
ἀκόμη ζῆ τὰ γελιῆ μου ἢ ἴω τῶν στεναγμῶν σας,
καὶ ἐντός μου ὑπὸ τὴν σποδὸν τρέψω ἀπειπίσταν.

Τὸ βλέμμα μου τὸ κερκηκὸς ἀλλοῦ ὅα στρέψω ἤδη—
τὸ παρελθὸν ἂν δάκρυα, τὸ μέλλον κἂν τί δίδει;

Φίλε, ἐμπρός! τὰς κόπας σου, καὶ κιοπηλάται πάλιν·
τὸ παρελθὸν μας ὀλιβεράν προρβίπτει καὶ μεγάλην
σκιάν, καὶ μόλις ἀμυδρὰ τῆς πρώτης ἡλικίας
αἱ χαρῶναι τοῦ βίου μας ἄρυσσον τὰς πρώϊας.

Ἐμπρός! ἐμπρός! τὴν λήθον μας μὴ πλέον τις ἀνέχη!
πρὸς τὰς ἀκτὰς τοῦ μέλλοντος πλησίστιος ἄς τρέχῃ!

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΚΟΥΛΟΓΔΗΣ.

ΘΑΛΠΣΙΣ

Θάλασσα, μούγκριζε βαρηά,
καὶ σὺ, ἀέρι, φύσα!

Ἦ τὴν ταρχίη παρηγοριά
ζητᾷ ἡ δόλια μου καρδιά,
ἢ μαύρη ἴσαν τὴν πίσσα!

Καὶ σὺ, βαρκοῦλα μου καλή,
ὕστερνή μου ἐλπίδα,
ἴσαν τῆς φουρτούνας τὸ πουλί,
μέσα τὸς κύμα τοῦ πολὺ
μὲ τοὺς ἀφροῦς σου πηδᾷ.

Πήδα να φύγωμ' από 'δώ
πού ή 'χαρά εκλείπει,
κι' ή, τι γρήγορα να 'δώ
μού έθνημίζε τον καρπό
πού έλα είνε λύπη.

Ω! σ' αγαπούσα μιὰ φορά,
'γαλέ, πού τόρ' άφίνω,
'ς τὰ κρυσταλλένια σου νερά
όπόταν έλουζες σ' ήνά
ένα κορμί 'σάν κρίνο.

Πλήν πού 'ν' έκείνος ό καρρός
φίλε 'γαλέ, είπες μου,
πού από έρωτα τρελλός
έδώ μ' έκείνην μονάχως
περνούσα τας βραδυάς μου;

Και 'ς τής νυχτιάς την σιωπή
'ς τής γής την ήσυχία,
ή ζαχαρένια της μολπή
'ς την πονεμένη μου ψυχή
έχρυνε άρμονία.

Πού είνε; . . . Άχι! δέν είνε πλιά,
και πίσω δέν γυρίζουν —
τὰ χρόνια φεύγουν σάν πουλιά
κι' ούτε διαμάντινα κλωδιά
στιγμή δέν τὰ 'μποδίζουν!

Μονάχος έμεινα κ' έγώ
'ς του κόσμου τού πελάγι
χωρίς λιμένα να σταθώ,
τò κύμα τò παραμικρό
μ' έφέρνει και μ' πάγει.

Φεύγω . . . σ' άφίνω, πατρική
καλύβα μου, κι' ούτ' ένα
χαριέτσιμα, ούτε φωνή
'ς του μισεμού μου την στιγμή
δέν 'ό ακουστή ήνά μ'ένα.

Θάλασσα, μούγκοιζες βαρηά,
και σύ, άέρι, φύσα!
'ς την ταραχή παρηγοριά
ζητή ή όδία μου καρδιά,
ή μνήρη 'σάν την πίσσα!

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΚΟΛΟΥΡΔΗΣ.

ΠΟΙΗΤΑ.

Έπί τής εποχής του Τρόμου εν Γαλλία Γασκόνος
τις στρατιωτικός καταδικάσθη εις θάνατον και άπήγατο
εις τον τόπον τής καταδίκης, οχλούμενος επί του δλε-
θρίου άρματος των καταδικών. Καθ' ήν δέ στιγμήν έμελλε
να αναβή εις τò ικρίωμα, στραφείς προς τò πλήθος, «Πο-
λίται! ανεφώνησε' δέν είνε δυνατόν να πράξω και έδώ
όπως και εν τή εθνοφυλακή;» Ερωτηθείς δέ τί εζήτει,
«Νά αντικατασταθώ, άπήνητησε, δι' είκοσιτέσσαρας ώρας.»

Άνθρωπός τις επέπληττέ ποτε ένα φιλάργυρον διατί
δσάκις ταξιδεύει λαμβάνει τρίτην θέσιν εις τὰ ατμό-
πλοια. — «Ήμπορώ να πράξω διαφοροτικά; άπήνητησεν
έκείνος' μήπως υπάρχει και τετάρτη θέσις;»

Η Δούκισσα Δεβονσέρ ήτο ή ώραιότερα γυνή τής Άγ-
γλίας. Ημέραν τινά, καθ' ήν εκ Λονδίνου μετέβαινε εις
Βάθην, παρετήρησε ναύτην τινά καθαρώς ένδεδυμένον, όσ-
τις την περιεργάζετο άπλήστως. Την στιγμήν δέ, καθ' ήν
οί θαλαμηπόλοι τής Δουκίσσης ήτοιμάζοντο να ίππεύσωσι
και ή συνοδία ήν έτοιμή όπως κινήση. ό καλός ναύτης,
πλησιάσας εις τò όχημα με την καπνοσύριγγά του ανά
χείρας, παρεκάλε την Δούκισσαν να λάβη την καλωσύνην
να τώ παρέξη μιαν χάριν. Εκείνη τον ήρώτησε μετ' έπιει-
κειας και άγαθότητος, εις τί ήδύνατο να τώ φανή χρή-
σιμος. — « Έπεθύμουν, Κυρία, υπέλαθεν ό χαρίζεις ναύ-
της, να με επιτρέψητε να ανάψω την πίπαν μου εις τò
πύρ των όφθαλμών σας!» — Ό υπερβολή φιλόφρων ού-
τος χαριεντισμός τόσο ήρεσεν εις την Δούκισσαν, ώστε
επανελάμβανε τò ιστορικόν τουτο μέχρι τέλους τής ζωής
της, και έλεγε πάντοτε προς τους κολακεύοντας αυτήν:
« Άδύνατον να μιμηθήτε τον ναύτην μου.»

Χωρικός τις προσήλθε μετά των τριών υιών του εις
μάντιν τινά δια να προείπη τò μέλλον αυτών. Ούτος δέ,
αφού παρετήρησε μετ' έπιστασίας τò κρανίον και την φυ-
σιογνωμίαν ενός εκάστου, εζήγαγεν ως συμπέρασμα ότι
ό μ'έν πρώτος έδεικνύετο προωρισμένος δια στρατιωτικήν
ύπηρεσίαν όπου έμελλε να έχη λαμπρόν μέλλον πλην δια
πολύ όλίγον καιρόν. Ο δεύτερος εφάνετο ότι θα γίνη ύπη-
ρέτης, του δέ τρίτου ή τύχη ήν ήττον ευτυχής, διότι έ-
μελλε να κρεμασθή. « Άς ήνε δεδοξασμένος ό Θεός! ανε-
φώνησεν αναχωρών ό καλός πατήρ' ιδού τέλος πάντων
και οι τρεις αποκαταστημένοι.»

Μέθυσός τις έκαμνέ ποτε εις τον πνευματικόν του, επι-
πλήττοντα αυτόν δια την εις τò πίνειν ύπερμετρον κλίσιν
του, τον εζής συλλογισμόν. « Πάτερ μου, πειθόμενος εις
τους λόγους του Δαβίδ, διατεινομένου ότι ό οίνος ευ-
φραίνει καρδίαν ανθρώπου, εζάγω ότι ό καλός οίνος
κάμνει καλόν αίμα' τò καλόν αίμα φέρει την καλήν διά-
θεσιν, ή καλή διάθεσις γεννά τους όρθους συλλογισμούς,
οί όρθοι συλλογισμοί παράγουσι τὰ καλά έργα, τὰ δέ
καλά έργα φέρουν τον άνθρωπον εις την ούράνιον βασι-
λείαν' ώστε ό καλός οίνος είνε ή πηγή όλων των άγαθών.
— Άς ήνε ούτω τέκνον μου!» είπεν ό καλός ποιμήν.

Πλούσιός τις, ιδών ποτε τον Δεσκάρτον τρώγοντα ζυ-
μαρικά, τώ παρετήρησε μετ' ειρωνείας ότι ποτε δέν ήλ-
πιζεν οι φιλόσοφοι να τρώγουν τοιαύτα λιχνεύματα. —
« Διατί όχι; άπήνητησεν ό Δεσκάρτος' μήπως νομίζετε ότι ή
φύσις παράγει τὰ καλά πράγματα μόνον δια τους άμα-
θείς και άνοήτους;»

Νορμανδός τις βοσκός έδυσκολεύετο να αποστηθίση
την Κυριακήν προσευχήν. Ο έφημέριος του χωρίου, βλέ-
πων τò αδύνατον του πράγματος και μη υποφέρων να
ύπάρχη πλάσμα τόσο αναίσθητον, ώστε να μη γνωρίζη
να δοξολογή τον Θεόν, εφαντάσθη να έντυπώση μηχανι-
κώς εις τον περιωρισμένον νούν του βοσκου τας λέξεις τής
προσευχής, δίδων εις εκαστον πρόσβατον άντι ένομασίας
ανά μιαν λέξιν τής Κυριακής προσευχής. Την πρώτην
φοράν, καθ' ήν ήλθεν ό Ιερεύς εις έπίσκεψιν του βοσκου,

ήθέλησε να τον άκροασθή επανλαμβάνοντα τò μάθημά
του. Ούτος δέ, άκρηθμών δια τής καλαύροπος τὰ πρόσβα-
τά του, ήρχησε να προφέρη εκάστην λέξιν τής Κυριακής
προσευχής. Επειδή δέ παρέλειψεν εν τώ μεταξύ την λέ-
ξιν άγιασθήτω, — « Ανόητε! άνέκραξε μετ' όργής ό
Ιερεύς, ελησμόνησες ότι πρό του τò ύνομά σου ύπάρχει
τò άγιασθήτω; — Άλλοίμονον, πάτερ μου! άπήνητη-
σεν ό βοσκός' τρεις ήμέραι γίνονται με αυτήν, άφότου τò
άγιασθήτω μου τò έφραγεν ό λύκος!»

Αναγόμενος ποτε ό Πάπας βασιλέα τής Αιγύπτου τον
Δόν Σάγγχην, δευτερότοκον υίον του Αλφόνσου, βασιλέως
τής Καστιλίας, εν Ρώμη εύρισκόμενον. Ο βασιλόπαις,
ακούων τας θορυβώδεις χειροκρατήσεις του έπευφημού-
τος πλήθους, ήρώτησε τον διερχόμενον του, όστις ήν γονυ-
πετής πρό αυτου, περι τίνος έπρόκειτο. — «Μεγαλειότατε,
είπεν ούτος, ό Μακαριώτατος Πατήρ σας άνηγόρευσε βα-
σιλέα πάσης Αιγύπτου. — Τί λέγεις! άπήνητησεν ό Δόν
Σάγγχη· λοιπόν δέν πρέπει και ήμεις να φανώμεν άχαρι-
στοι' εγείρου, και αναγόμενον την Αύτου Αγιότητα Κα-
λίσην του Βαγδάτιου.»

Πατήρ τις, θέλων να καταστήση τον υίον του έγερθόν
του ύπνου, και επιθυμών να παραστήση εις αυτόν πόσον
ώφέλιμον είνε εις τον άνθρωπον τò εγείρεσθαι πρώτ, τώ
έλεγεν ότι άνθρωπός τις, εγερθείς πολλά πρώτ, εύρε βαλάν-
τιον πλήρες φλωρίων. — « Άλλά, πάτερ μου, απεκρίθη
ό όκνηρός παίς, εκείνος όστις τὰ έχασεν αναμνησθώς εί-
χεν εγερθή ακόμη ενωρίτερα.»

Ιεροκήρυξ τις, κηρύττων από του ζυθωνος, απεδεί-
κνυεν ότι τὰ θηρέματα επλάσθησαν δια τους ευσεβείς
χριστιανούς, και ότι άν οι λαγωοί, οι πέρδικες, οι φασ-
σιανοί, και τὰ λοιπά μεταβατικά πτηνά ήτο δυνατόν
να όμιλήσωσιν, ήθελον κράξει προς ήμάς: «Δούλοι του
άληθινου Θεου! μόνη μας επιθυμία είνε να μας τρώγετε
σεις πάντοτε, ώστε ή ύπαρξίς σας ενσαρκωθείσα τή ήμε-
τέρα να συναναστηθή την ήμέραν τής δόξης, και να μη
ύπάγη εις τον άδην μετά των ειδωλοκρατών και άπίστων.»

Βασιλεύς τις ήρώτησε τον γελοιοποιόν του, άντι πό-
σου εζετίμα αυτόν. — « Άντι είκοσιενέα και ήμισυς
άργυρου' άπήνητησεν ούτος άμέσως. — Και πώς τολμᾶς,
άνόητε, να με δώσης τόσο μικράν αξίαν; άντειπε μετ
όργής ό βασιλεύς. — Ουδόλω, έπρόσθεσεν ό γελοιοποιός,
διότι αφού αυτός ό Κύριος ήμών έπωλήθη άντι τριακόντα
άργυρίων, πώς θέλετε ή Μεγαλειότης σας να έχετε πλει-
ότεραν του Χριστου αξίαν;»

Πορθημέυς τις έδέχθη εις την λέμβον του νέους τινάς,
οίτινες ένησημείζοντο αποκαλούντες άλλήλους με όνόματα
διαφόρων ζώων, οίον λέοντος, τίγριδος, πανθηρος, κτλ.
Όταν ό πορθημέυς ήκουσε τò νέον τουτο όνοματολόγιον,
διεβράχη εις άσβεστον γέλωτα' οι νέοι έσπευσαν να έρω-
τήσωσι την αίτίαν, ό δέ ναύτης απεκρίθη: «Γελώ, βλέ-
πων την λέμβον μου μεταβληθείσαν εις κιβωτόν του
Νώε, εις ήν συνήχθησαν παντός είδους ζώα.»

Ο Λεμιέρος εζήρχετο ήμέραν τινά εκ του θεάτρου,
όπου παρεστάθη φορτικοτάτη τις τραγωδία. Ο συγ-
γραφεύς, ιδών αυτόν έχοντα τò μανδήλιόν του εις τò
πρόσωπον και θέλων να υπερηφανευθή, πλησιάσας είπεν
αυτῷ: «Έκλάυσατε, Κύριε; — Όχι, αποκρίνεται άμέσως
ό Λεμιέρος' ΐδρωσα!»

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ.

Κύριε Συντάκτα τής 'Επταλόφου!

Εις τὰ Σύμμικτα και 'Ανάμικτα τής 'Επταλόφου σου, εις τὰ
Ποικίλα και άπλά της, εις τὰ 'Αστεία και τὰ σοδαρά της δέν είδα
και κανέν επιτύμβιον, ενῶ πολλάκις εγένετο εν αυτή μνεία και
περί μακαριτών και μακαριτίδων ή μακαρισιστών. Προς τί άρα ή
όλιγορία αυτή; Και επί τή ύποθέσει ότι τὰ θεωρείτε μικρού λόγου
άξια, πάλιν έπρεπε να σεβασθήτε τò αξίωμα, ότι και ό κώνωψ αυτός
παρέχει πράγματα τῷς φυσιολόγοις. Άλλ' άς άφήσωμεν και τους
κώνωπας και τους κωνοπολογούντας, και άς εξετάσωμεν τὰ ήμέτερα.

Τò ψιμμύθιον παραδ. χάρην (διὰ να μη τῷ δώσωμεν τò χωριάτικον
όνομα φικιασίδι,) φύσει μ'ένε ρυπαρά τις και δηλητηριώδης
ύλη, ήρήσει όμως περιποδίστατον. Διότι όχι μόνον αντικαταστάσει
συνήθως την έλλειψιν του χρώματος τής αίδοις, αλλά και την προ-
σβύτιδα ακόμη μεταμορφώνει εις δεκανκτώ έτων νεάνιδα. Προς τον
σκοπόν αυτόν τούλάχιστον γίνεται ή χρήση του, και άδιάφορον άν
δέν επιτυγχάνη.

Τò Μαλακώφ, (όχι τò ιστορικόν τής Κριμαίας, αλλά τò πολύ-
χρηστον τής Μόδας,) κρεμάμενον έξωθεν έμπορικού καταστήμα-
τος, είνε όχι μόνον γελοιον αλλά και με την αιδῷ ασυμβίβαστον' και
όμως άνευ αυτου ούδὲ την Μεγάλην Παροχτικήν απορασίει κάμμία
κυρία, έστω και αξιοσεβάστος δια την ήλικίαν της, να ύπάγη εις την
εκκλησίαν.

Οί ποντικοί (και μάστιγα του Μπαλατά!) όχι μόνον είνε επιβλαβείς,
αλλά και ειδεχθέστατοι' και όμως άνευ αυτών τὰ περιβόητα γάντια
γκλασέ δέν θα ύπήρχον.

Του χόρου τò αίεμμα μόνη ή ιδέα εκ ποίας τροφής σχηματίζε-
ται προξενεί ναυτίαν' και όμως άνευ αυτου ή πομάδα δέν ήθελε
καλλωπίσει τῷς κεφαλὰς και τῷς σους μύστακας!

'Η μαύρη βαφή κατασκευάζεται από ύλας ούχι βεβαίως ευαρέστους'
και όμως ίσα ίσα αυτή ή ρυπαρότης των, πασπαλείφουσα την κεφα-
λήν και τον μύστακα, δίδει ύλην εις ήμάς τους ποιητάς και τους
αίνιγματοποιούς και στίχους να ποιήσητε, και αίνιγμα να σκαρώσετε.
'Εγώ τούλάχιστον, άν είχα την ποιητικήν αυτήν χάρην, πρώτον ήθε-
λα συντάξει αυτό τò δι'στίχον:

Μαύρισε τò μουστάκι σου και τόσο μόνον σώνει,
ό Κρόνος όνος θα γενή χωρίς πολυ λεμόνι.

Και δεύτερον, αυτό τò αίνιγμα:
Με τὰ έξ στοιχεία είμαι φαλακρός δρεπανοφόρος'
τὰ δυδ πρώτ' άν άφαιρέσης, γίνομαι σαμαροφόρος.

(Λύσις: Χρόνος — Όνος.)

'Αλλά και του διστίχου και του αίνιγματος ό στέφανος άνήκει δι-
καιωματικώς εις τους δορυκοιράνους του Παρνασσου, ούχι δέ εις έμε
τον άθαλάττωτον και άσταλαμίνον ως προς την ποιήσιν.

Βλέπεις λοιπόν, φίλε μου, ότι όσον όλίγη και ρυπαρά είνε ή ύλη
των ειρημένων, κατασκευάζονται όμως εξ αυτών αι έσχυρότερα και
επιτυφέστερα μηχαναί των κατά φαντασίαν έρωτικῶν κατακτῆσεων!

Ἐπιτύμβια ἔθελον ἂν καὶ τὰ ἐπιτύμβια ἦνε σύντομα, ἀρκεῖ μόνον νὰ δύναται τις νὰ μάθῃ ἐξ αὐτῶν τό τε ἐπάγγελμα τοῦ μακαρίτου ὡς καὶ τὰς ὁποίας ἐπρέσβευεν ἀρχάς· ἀπαρράλλεκτος ὡς ἐκ δύο ἢ τριῶν λέξεων, ἔστω καὶ ἀσυναρτήτων, ἢ καὶ ἐξ ἑνὸς σημείου λαμβάνει τις ἀκριβεστάτην γινώσκῃ περὶ τοῦ ὅλου.

Παραδείγματα χάριν :

Ἀκούεις ἀναγνωσκόντα ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ δὲν διακρίνεις ἄλλο τι ἐκ τοῦ παρλάζοντος ἐκεῖνου χειμῶρος, εἰμὴ μόνον τὰς τέσσαρας αὐτὰς λέξεις: « Ἐλέησόν με . . . Ἐπὶ πλεῖτον πλύνον με . . . ῥαντιεῖς με . . . μύσχος. » Καὶ εὐθὺς κατανοεῖς ὅτι Πανσιωτικὸς τις Παππατρέχας, προσευχόμενος ἐν καταλύξει, ἀπαγγέλλει ἢ μᾶλλον τσοῦρομαδετὸν ΝΨαλμόν.

Ἀκούεις « φέρτε, μπρὲ, τσιμπούκια! » καὶ ἀμέσως καταλαμβάνεις ὅτι διάκονος ἢ καὶ πρωτοσύγγελος (ἱερωμένος δηλαδὴ!) εἶνε ἐπὶ τῶν τσιμπουκίων!

Ἀκούεις τινὰ ὁμιλοῦντα περὶ φιλογενείας καὶ ἀνταπαρνήσεως, καὶ εὐθὺς σοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τὸ τοῦ Ὀμήρου

Ἄλλ' οὗτοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.

Ἀκούεις ἄλλον ὅτι θὰ παραιτηθῇ, καὶ εὐθὺς ἐνθυμεῖσαι τὸ λεγόμενον: « Λάκκον ἔχ' ἢ φάθα. »

Ἀκούεις ὑποσχέσεις καὶ λόγον τιμῆς (!) παρά τινος . . . τάτου; πείθεσαι εὐθὺς ὅτι εἶνε μέχρι τοῦ ἀλφαβήτου ἀγράμματος, διότι οὐδὲ τί ἐννοεῖ ἢ λέξις τι μὴ γνωρίζει ὁ Σεβάσμιος.

Ἀκούεις συνάδελφον αὐτοῦ λέγοντα: « Ἐγὼ δὲ νὰ ἀνακατώνομα! » καὶ εὐθὺς συμπεραίνεις ὅτι δὲν ἀνακατώνεται μὲν, ἀνακατώνει ὅμως.

Ἀκούεις ἄλλον λέγοντα: « αὐτὸ ἀπατᾷ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους τὸ συμφέρον! » πείθεσαι εὐθὺς ὅτι μετριοφρονῶν δὲν προσθέτει « καὶ τοῦ ποῦ γγιοῦ μου, » ἀλλὰ τὸ ἀφίνει ὑπονοούμενον.

Ἀκούεις ὅτι ὁ δεῖνα ἄμα βραδιάσῃ πετᾷ τῆς κεφαλῆς του τὸ κάλυμμα καὶ βάζει σκούφια χρυσόπλεκτον μεδούλχρυσον θύσανον, καὶ καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν, πιστεύει ὅτι τὸ ὄνειρόν του ἐπραγματοποιήθη!! εἰς τὸ ἄκουσμα αὐτὸ ἐσὺ λέγεις: « παλαμίδα τοῦ μυρρίζει! »

Ἀκούεις τινὰ μυρολογοῦντα τὰ μοναστήρια διὰ τὴν λήστευσιν των παρὰ τῶν Βλάχων, καὶ εὐθὺς ἀναπολεῖς εἰς τὴν μνήμην σου τὴν Μανιάτισσαν, ἣτις, κλαίουσα τὸν ληστευθέντα ξένον, ἔκλαιε διότι δὲν εὐρέθη καὶ ὁ υἱὸς τῆς νὰ πάρῃ μερτικὸν ἀπὸ τὴν λήστευσιν.

Ἀκούεις τινὰ ὁμιλοῦντα περὶ Ὀλλανδικῶν, καὶ εὐθὺς τοῦ δίδεις τὸν τίτλον « Ἡ Ὑμετέρα Δημοσιωνικὴ Πανοσιότης », χωρὶς νὰ φοβηθῆς ὅτι θὰ κολασθῆς!

Ἀκούεις ἄλλον ὀνομάζοντα ἑαυτὸν « δούλον ἀχρεῖον καὶ σκώληκα ῥυπαρὸν, » καὶ εὐθὺς ἐννοεῖς ὅτι, ὑπὸ τὸ πρόσχημα αὐτὸ τῆς δῆθεν ταπεινοφροσύνης, λέγει γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν.

Ἀκούεις ὅτι ὁ δεῖνα κατηγορεῖται ἐπὶ καταχρήσεσιν, ἦτοι ἐπὶ παραγνωρίσει τῆς ἐντολῆς του, καὶ εὐθὺς σχηματίζεις πεποίθησιν ὅτι ταχέως μετατεθήσεται εἰς πλουσιωτέραν θέσιν.

Ἀκούεις ὅτι ἦλθε τηλεγράφος, ὅτι εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπάρχουν ὑπόνοιαι ἀκαταστασιῶν καὶ φόβοι πολέμου, καὶ εὐθὺς συμπεραίνεις ὅτι κάποιος κατεργάρης τὸ ἐπλάσε, πρὸς ἐκπεσμόν τῶν Κονσολιδῶν, διότι προτίθεται νὰ ἀγοράσῃ. Μετὰ μίαν ὥραν ἀκούεις τὸ ἐναντίον, ὅτι δηλ. ἦλθε τηλεγράφος εἰρηνικώτατος· ἄλλος πάλιν κατεργάρης προτίθεται νὰ πωλήσῃ τὰ κονσολιδέ του! Ὡστε δύο κατεργαρέοι κρατοῦν ἀπὸ μίαν ἄκραν τῆς πλάστιγγος, καὶ τὴν ἀναδοκαταβάζουσιν ἀναλόγως τῶν ἀγοροπωλήσεων.

Ἀκούεις ἔμπορον (ἢ καὶ τραπέζιτην) παραπονούμενον διὰ τὴν ἀλιότητά του ἔμπορίου (ἢ τῶν συναλλαγμάτων), καὶ εὐθὺς φράζεις τ' αὐτὰ σου, διότι ἐξάπαντος θὰ ρίξῃ τὸ τόπι.

Βλέπεις δυσανάλογον καὶ παράδοξον ἀποτέλεσμα διαλογῆς ψήφων, καὶ εὐθὺς ἐννοεῖς ὅτι εἶνε παρωδία τοῦ: ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ, (ἴνα προστεθῇ τῶν ἔχοντι). Κατὰ συνέπειαν εἰς τὴν λέξιν Κάλπη πρόσθεσον εἰς τὸ τέλος καὶ ἐν κη καὶ δὲν ἀμαρτάνεις.

Βλέπεις σύρτα φέρτα τὴν ἡμέραν καὶ φέρτα σύρτα τὴν νύκτα, καὶ ἰδίως νυκτερινὰ διαβούλια; ἀμέσως συμπεραίνεις ὅτι συντάσσονται συναλλάγματα εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους.

Βλέπεις οἰκίαν ἐτοιμώροπον καὶ ῥυπαρὰν καὶ μόλις ἀξίαν νὰ ὀνομασθῇ . . . καὶ εὐθὺς ἐννοεῖς ὅτι εἶνε κάμμία Μεγάλη Σχολή.

Βλέπεις Καθηγητὴν ἀφηρημένον; ἀμέσως μαντεύεις ὅτι δὲν εἶνε Πυρρῶνικὸς, ἀλλ' ὅτι ἀνήκει εἰς τοὺς ἀντὶ μισθοῦ λαμβάνοντας πιτάκιον, ἔνθα γέγραπται τὸ: « οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνω ζήσεται καθηγητής. »

Ἐκ τῶν ὀλίγων (!!!) αὐτῶν, φίλτατέ μοι Συντάκτα τῆς Ἐπταλόφου, κατανοεῖς ἤδη ὅτι ὑπέπεσας εἰς ἔλλειψιν ἀσύγγνωστον μὴ δημοσιεύσας ποτὲ καὶ κανὲν ἐπιτύμβιον. Καὶ τὴν ἔλλειψίν σου αὐτὴν ἰδοὺ ἐγὼ ἀναπληρῶ σήμερον, ἂν καὶ λίαν ἀσθενῶς, πέμπων σοι διὰ τῆς παρουσίας μου τρία (μὲ συμπάθειο) ἐπιτύμβια, τὰ ὅποια ἔχω πρὸ πολλοῦ ἀντιγεγραμμένα.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ ὑπὸ στοιχείου Α καταφαίνεται ὅτι ὁ μακαρίτης ἦτο σπουδαῖος Κρασοπατέρας, διότι ἐπὶ τοῦ τάφου του ἦτο γεγλυμμένη καὶ μία τσότρα μὲ τοὺς στίχους αὐτοῦς:

Α'.

Ἔλα ἴδω, εὐλογημένε, ἔλα ν' ἄχης τὴν εὐχὴν μου!
Τσοῦξε μὲ ἀπὸ τὴν τσότρα καὶ συχώρα τὴν ψυχὴν μου,
μὲ τὴν τσότρα συχωροῦσα,
μὲ τὴν τσότρα κ' εὐλογοῦσα!

Ἐκ δὲ τοῦ ὑπὸ στοιχείου Β, ὅτι ὁ ἀείμνηστος ἦτο καὶ αὐτὸς ἐπίσημος Σθανάδορος· διότι καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ἦτο πλόσκα γεγλυμμένη μὲ τοὺς στίχους:

Β'.

Κι' ἄς νὰ μὴ κανένας ἄλλος ἴσῃ τὴν πλόσκα νᾶνε φίλος
(καὶ τοῦ καπηλίου ὁ στύλος!)
Ὅλ' οἱ ἄλλοι ἦσαν φίλοι ὡς τοῦ τάφου μου τὸ χεῖλος!
αὐτὴ μόνον ἢ καυμένη ἀπ' ἐμένα δὲν χωρίζει,
κ' ἐδῶ κάτω μὲ δροσίζει!
Ὡ! ἐσὺ ποῦ μὲ κυττάξεις, ἴλιγο τρώγε πολὺ σβᾶνα,
κ' εἰς τὸν κόσμον τὴν πλοσκούλα ἔχε κύρη σου καὶ μάνα!

Ἐκ δὲ τοῦ ὑπὸ στοιχείου Γ πληροφοροῦμεθα, πρῶτον ὅτι ἡ Μαδὰμ μακαρίτης τὴν εἰς τὸν χορὸν εἶχε πρέλλλλαν, ὥστε καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἔθεσεν ὑπὲρ αὐτοῦ, (ἐνῶ ἄλλοι οὐδ' ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ των τὴν ριψοκινδυνεύουν) καὶ δευτέρον, ὅτι ὁ ἀγαπητὸς τῆς σύζυγος ἦτο ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν στέρησίν τῆς, ὥστε ἐβιάσθη νὰ πάρῃ καὶ δευτέραν ἴσως δὲ καὶ τρίτην. Ἴδοὺ καὶ τὸ ἐπιτύμβιον τῆς:

Γ'.

Ντεκολτέ, ἀγαπητὴ μου, ἴς τὸν χορὸν ἀφῶ μετέθης,
ντεκολτέ καὶ εἰς τὸν τάφον ἴσῃ χορευτρία κατέθης!
Μ' ἔμπορῶν νὰ σὲ ξεχάσω, ἀπεφάσισα νὰ βάλλω
εἰς τὸν τόπον σου, ψυχὴ μου, σὰν ἐσένα πλάσμα ἄλλο.

Συμπεραίνεις τώρα, φίλε μου, ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀφορίσῃς (ἄς μὴν ἦσαι καὶ λ. . . τας) μίαν στήλιν τῆς Ἐπταλόφου σου ὑπὲρ τὸν τίτλον Ἐπιτύμβια. Διότι, ἀφῶ ἤδη ἐγὼ ἔκαμα τὴν ἀρχὴν, πιθανὸν ἄλλοι νὰ σὲ προμηθεύσουν ἄλλα σπουδαιότερα. Πρὸ τινος μάλιστα καιροῦ φίλος μού τις (ἔγι καλλήτερός σου) μ' ἔδειξε μίαν τοιαύτην συλλογὴν, καὶ μάλιστα ἐνθυμοῦμαι καὶ αὐτὸ

Διαβάτα! ὅταν ἦμην εἰς τὸν κόσμον τὸν ἐπάνω,
ὡς ἐσὺ κ' ἐγὼ φρονοῦσα πῶς δὲν ἦθελ' ἀποθάνω·
ἀλλ' ἀπέθανα, ὡς βλέπεις. . . .

Ἄλλ' ἄς σεβασθῶμεν τὴν ξένην ἰδιοκτησίαν, ἀφίνοντες εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τὴν ἐλευθέραν χρῆσίν τῆς. Ἐγὼ δὲ κολακεύομαι νὰ πιστεύω (ὡς διπλωμάτης γράφω,) ὅτι τὴν παρατήρησίν μου περὶ ἀφορισμοῦ στήλης θὰ τὴν λάβετε ὑπὸ σπουδαίαν ἐπιφάν (τὴν ἀνάποδὴ τῆς δηλαδὴ,) καὶ συγχρόνως θὰ μὲ ἐπιτρέψητε νὰ ἔχω τὴν ὑπέριτον τιμὴν τοῦ νὰ λέγωμαι

τῆς ὑμετέρας Ἐπταλόφου
δουλικώτατος δούλος

P. Z. M. T. Ξ.

ΑΙΝΙΓΜΑ 23.

Τὰ πρῶτά μου μυρίζουσι, τὰ τελευταῖα κρύπτουν
τὸν φοβερώτερον θεόν.
Ζῶν ὑπάρχω κραταῖον,
ἴς τὴν φοβερὰν μου μάχαιραν τὰ ἄλλα ζῶα κύπτουν.

Φ.

ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 22 ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ.

Τίς ἄλλη ἢ παρέχουσα τὰ ἄνθη καὶ τὰ ἴα,
εἰμὴ ἢ καλλονῶν μεστὴ κ' εὐρύχωρος Ἀσία;